

OTİSTİKLER DERNEĞİ

**Otizm Farkındalık Ayı Etkinlikleri
VII. Sempozyum**

OTİZM ve EYLEM

SEMPOZYUM KİTABI

NİSAN 2017

DÜZENLEME KURULU

Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar

Uzm. Psk. Oğuz Burak İsmanur

Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı

SEKRETERYA

Psk. Püren Şenyuva

Psk. Latife Özgüleryüz

Psk. Elif Naz Uzer

SEMPOZYUM KİTABI HAZIRLIK

Uzm. Psk. Oğuz Burak İsmanur

Psk. Burcu Yanıkova

Sempozyum hazırlıkları sırasında emeği geçen

tüm dernek gönüllülerimize teşekkürler.

davet

*Otistikler Derneği 25 yıla yaklaşan serüveninde
toplumsal bilinçlenmeyi hep en öne koydu.
Otizmin ele alınmasındaki **eğitim ve tedavi**
yöntemleri ise mutlaka bilimsel olmalıydı.*

*Sanatı, oyunu ve eylemi içeren bilimsel çalışma yöntemlerinin otizmin ele
alınmasında ne denli kritik rollere sahip olduğunu
gün geçtikçe daha iyi anlıyoruz.*

*Anneler-babalar, kardeşler, eğitimciler, psikologlar,
sanatçılar, girişimciler, gönüllüler, destekçiler, gençler, öğrenciler...*

*Sizleri **2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü**'nde otizme yakından bakmaya,
tartışmaya, sorgulamaya ve bilgiyi yeniden üretmeye davet ediyoruz.*

Otistikler Derneği

Otizm Farkındalık Ayı Etkinlikleri - Sempozyum VII

Otizm ve Eylem

2 NİSAN 2017 PAZAR

PROGRAM

09.30 - 10.00 Kayıt

10.00 - 10.20 Açış Konuşması

Uzm. Psk. Burak İsmanur

Otistikler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

10.20 - 11.15 Film Gösterimi ve Tartışma| 'Umudu Paylaşalım' (Marion Fontanille)

Moderatör: Uzm. Psk. Burak İsmanur

11.15 - 11.30 ARA

11.30 - 12.00 Konferans* | Otistikler Derneği ve Gramigna-Associazione di
Promozione İşbirliği

Uzm. Psk. Elena Iori

**Ardıl çeviri Uzm. Psk. Çimen Güldöker tarafından yapılacaktır.*

12.00 - 13.00 Panel | Aile Desteğinde Eylemsel Yöntemler

Uzm. Psk. Çimen Güldöker

Aile Destek Grubu Üyelerinin Katılımıyla

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar

13.00 - 14.15 ÖĞLE ARASI

14.15 - 14.30 Piyano Dinletisi

Ulaş Cumhur Akça (Müzisyen Cem Ergin eşliğinde)

14.30 - 16.15 Panel | Eylem ve Karşılaşmalar

Psikososyal Grup Çalışmaları - Psk. LatifeÖzgülyüz

OyaKamp - Psk. Elif Uzer

Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı - Psk. Püren Şenyuva

Fiziksel Gelişim Programı - Uzm. Psk. Alican Kocabalkan

Oturum Başkanı: Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı

16.15 - 16.30 ARA

16.30 - 17.15 Konferans | Türkiye’de Eyleme Geçmek: Otizm Eylem Planı

Nail Yurdusev

Otizm Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi

Oturum Başkanı: Uzm. Psk. Çimen Güldöker

17.15 - 17.30 Kapanış ve Tartışma

17.30 - 19.00 Atölye Çalışmaları

**Atölye Çalışması I | Otizmde Erken Müdahale Kapsamında Anne ve Çocuğun
Birlikte Desteklenmesi**

Atölye Yöneticileri: Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar - Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı, Psk. Elif Uzer

Atölye Çalışması II | Eylemden Üretime...

Atölye Yöneticileri: Uzm. Psk. Burak İsmanur

Seramik, Heykel ve Plastik Sanatlar Eğitmeni Nail Yurdusev

İÇERİK

1. Açış Konuşması

2. Otistikler Derneği Gramigna-Associazione di Promozione İşbirliği

3. Aile Desteginde Eylemsel Yöntemler

4. Eylem ve Karşılaşmalar

4.1. Psikososyal Grup Çalışmaları

4.2. OyaKamp

4.3. Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı

4.4. Fiziksel Gelişim Programı

5. Türkiye’de Eyleme Geçmek: Otizm Eylem Planı

6. Atölye Çalışmalarının Özetleri

6.1. Atölye Çalışması I | Otizmde Erken Müdahale Kapsamında Anne ve Çocuğun
Birlikte Desteklenmesi

6.2. Atölye Çalışması II | Eylemden Üretime...

7. Özgeçmişler

Açış Konuşması

Uzm. Psk. Oğuz Burak İsmannur
Otistikler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

Dünyada Otizm

Otizm; biz profesyoneller için zor bir konu, ebeveynler için daha da zor... Otizmi yaşayanlar için nasıl; anlamak, bilmek o kadar da kolay değil. Tıbbi bir hastalık, gelişimsel bir bozukluk diye tanımlıyoruz otizmi. Onlarca yıldır pedagoji, psikoloji, tıp bilimleri gibi disiplinleri üzerinde çalışmaya itiyor. Otizm, çok bilinmeyenli bir denklem: Evrim, sosyoloji, antropoloji gibi alanların da araştırma konusu olabiliyor. Bütün bunlara rağmen yeterince iyi bildiğimiz bir olgu değil henüz.

Bugün bunu aşmanın yolu elbette ki klinik ve pedagojik çalışmaların ilerlemesinin yanı sıra toplumsal “farkındalık” ve “bilinç” geliştirmekten de geçiyor. Bu bağlamda Dünya Otizm Farkındalık Günü ve Ayını çok önemsiyoruz. “2 Nisan”, gelişimsel bir bozukluk olan otizm hakkında farkındalık oluşturmak amacıyla, Birleşmiş Milletler (BM) tarafından “Dünya Otizm Farkındalık Günü” olarak ilan edildi. BM Nisan ayını da “farkındalık ayı” olarak belirledi. Bu sebeple 2008 yılından bu yana düzenli olarak otizme dair etkinlikler düzenleniyor, yayınlar çıkarılıyor, eylemler düzenleniyor. Tüm bunların otizmin bilinirliğini arttırdığını gözlüyoruz. Geçen dokuz yıla baktığımızda görebiliyoruz ki, dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi, farkındalık etkinlikleri ülkemizde de otizmin tanınırlığına büyük bir katkı sağladı.

Yönetim Kurulumuz bugün bir mesaj yayınladı. ‘Farkındalık, romantik bir alışkanlığa mı dönüşüyor’ başlığıyla... Bir alışkanlığa mı dönüşüyor diye sorduk. Bunu neden sorduk? Biraz dikkatleri üzerine çekeceğini düşünerek, hatta biraz eleştiri alabileceğini de göze alarak sorduk. Evet, “farkındalık” çok önemli. Ama bu nasıl bir farkındalık olmalı? Alışkanlığa dönüşen, şaşırtmayan, sorgulatmayan, hatta biraz da rahatsızlık hissi uyandırmayan bir “farkındalık” yıllar geçtikçe başa dönmüş hissi yaratabilir. Kanıksanır! Böyle yaşandığını iddia etmiyoruz. Ama tehlikeyi seziyoruz. Başka psikiyatrik hastalıklar için yürütülen kampanyalardan da biliyoruz ki toplumumuzda yaygın şekilde gözlenebilen acıyarak yaklaşmayı, varolan damgalanma ve ayrımcılık olgusunu radikal olarak değiştirebilen bir farkındalık geliştiğini göremiyoruz henüz. Peki, nedir bahsettiğimiz tehlike?

Türkiye’de Otizm ve Güncel Durum

Mevcut duruma baktığımızda şunu sorabiliriz: Otizmle yaşayan bireyler ve yakınları eğitim-sağlık hizmetlerine yeterince erişebiliyorlar mı? Bu soruyla başlamak zorundayız; çünkü çok temel bir kıtas... Cevabımız maalesef olumlu değil. Otizm, çocukluğun çok erken bir evresinde ortaya çıkıyor, büyük oranda yaşam boyu da devam ediyor. Yani kronik bir durum... Eğer doğru müdahalelerle, sürekli bir eğitim ve tedavi süreci gerçekleşmezse giderek kötüye giden de bir tablo. O halde, toplumsal yaşama tam katılım gerekiyor ve bu çok acil bir ihtiyaç. Bunun için neye bakacağız? Bu insanlar istihdam edilebiliyor mu? Buna bakacağız. Yakınları, anneleri-babaları, kardeşleri gönül rahatlığıyla kendi yaşamlarına devam

edebiliyorlar mı? Konuyla ilgili hukuki alt yapı güncel ihtiyaçlarına cevap verebiliyor mu? Bunları sormak zorundayız. Ah vah demek için değil; gerçekçi olmak ve çözümün bir parçası olabilmek için bunları sormak zorundayız. Bugün sizler de buradasınız; demek ki işin bir ucundan tutmayı arzu ediyorsunuz. En azından biz böyle görüyoruz.

Otizm Eylem Planını duymuş olanlar vardır. Geçtiğimiz aylarda Resmi Gazete’de yayınlandı yürürlüğe girdi. Otizm Dernekleri Federasyonu’nun da yoğun katkı ve çabalarıyla gerçekleşti Otizm Eylem Planının onaylanması. Elbette önemli bir gelişme ama hayata geçecek çalışmalar ne ölçüde yaralara merhem olacak, bunu zaman içinde göreceğiz.

Yapılması gerekenler, hedefler ve çalışmalarımıza gelirse... Otistikler Derneği olarak yirmi beş yıla yakın bir süredir iki şeyi en ön planda tutuyoruz. i) Otizm, bilimsel bir ciddiyet ve bakış açısıyla ele alınmalı ii) Toplumsal “bilinç” ve “duyarlılık”, bir diğer deyişle “farkındalık” için durmaksızın çalışmalar yürütülmeli ve yaygınlaştırılmalı. Özellikle normal popülasyondaki çocuk ve gençlerde... Bu sempozyumlar da yedi yıldır bunun için düzenleniyor aslında. Bilimsel bilgiyi, deneyimi paylaşmak ve katılımcılarda bilinç oluşturmak. Bu bilinci hayata taşıma yönünde onları cesaretlendirmek. Evet, bugün buradan ayrıldığınızda bir şeyler öğrenmenizi istiyoruz. Ancak yarına, bir sonraki aya da devreden bir bilinçle somut adımlar atmanızı da arzu ediyoruz. Çabamız bunun içindir.

Alternatif Gelişim Projesi: Biz başka neler yapıyoruz? Otistikler Derneği 25 yıla yaklaşan serüveninde toplumsal bilinçlenmeyi hep en öne koymuş bir sivil toplum örgütü. Otizmin ele alınmasındaki eğitim ve tedavi yöntemlerini takip eden, bu yöntemleri uygulamada titizlik gösteren bir ekiple çalışıyor uzun yıllardır. Deneyimlerimiz gösterdi ki sanatı, oyunu ve eylemi içeren yöntemler otizmin eğitim ve tedavisinde daha kolay ve çabuk yol alınmasını sağlıyor. Belki takip ediyorsunuzdur; uzunca bir süredir adını Alternatif Gelişim Projesi koyduğumuz sistemli bir çalışmayı yürütüyoruz. Türlü kısıtlara ve zorluklara rağmen nitelikli bir psikososyal destek çalışması uyguluyoruz. Ülkemizin ihtiyaçlarına cevap verebilecek ve model oluşturabilecek bir sistem işlettiğimizi de düşünüyoruz. Bu çalışmalarda; farklı gelişen çocuklar, gençler ve hatta yetişkinler için ailelerinden ayrı güvenli bir yaşam alanı oluşturuyoruz. Bir ev, bir iş, yemekler pişen bir mutfak... Çiçekler sulanan bir balkon... Güvenle uyunan geceleri olan bir ev... İçinde neşeyle, keyifle çalışılan, üretilen bir yuva... Bağımsız yaşama geçiş için müthiş bir fırsat: Evet, bu evin adı GeçişEvi... Gençler bu evde uzmanlarımız, eğitimcilerimiz gözetiminde çalışıyor, deneyimleyerek korunaklı ama özgür bir ortamda yaşama katılıyor. Alış-veriş yapıyor. Yaşam alanını temiz kullanmayı, düzenlemeyi öğreniyor. Arkadaşları, akranlarıyla spor yapma, müzik dinleme, resim yapma fırsatı bulabiliyor. En önemlisi de kendi ihtiyaçlarını kendi görebilmeyi... Günlük yaşamının dayattığı zorunlu değişikliklere uyum sağlamayı, esnek ve yaratıcı olmayı öğreniyor. Kendini ifade etmeyi de... Alternatif Gelişim Projesi; yaşamda kalmayı, kalabilmeyi hedefliyor. İstihdam sağlıyor. Kısacası yaşamda her birimiz için ne ne kadar olabiliyorsa, neyi ne kadar istiyorsak onlar için de aynısını...

Toplumsal farkındalık: Evet, bütün bunları 20 yılı aşkın deneyimimizle sağlayabiliyoruz. Ancak modelimizi tüm Türkiye’ye ya da İstanbul’a bile yaymayı başaramadık. Başarabilir miyiz? Hiç emin değiliz bundan. Çünkü ne biz bunca büyük bir işin altından kalkabiliriz, ne de bunu bizimki gibi bir derneğin yapmasına ihtiyaç var. Toplumumuzdaki “farkındalık” ve

“sorumluluk bilinci” gelişebilirse bu işin altından kalkılabilir ancak. Yapacak çok şey var; emin olun, siz de varsanız daha kolay...

Otistikler Derneği 1994 yılında bir kulüp olarak kurulduğu günden bu yana otizmi yaşayan, otizmle ilgilenen çok geniş bir kesime ulaşmayı başardı. Bu başarı Türkiye’imizdeki eksiklerin de bir tablosuydu tersinden bakınca. O günlerden bugüne çok yol kat etti derneğimiz; yüzlerce gönüllüye, eğitimci ve ruh sağlığı profesyoneline ve profesyonel adaylarına eğitimler verdi. Ailelere umut işığı oldu. Gönüllü gençlerin otizmin zorlu serüveninde kendine güvenmelerini sağladı. Onları daha atılgan kıldı, cesaret aşıldı, yaratıcılıklarını geliştirmelerini sağladı. Otistik ocuklara oyun alanı oldu. Genç ve yetişkinlere dünyayla, yaşamla bağ kurma görevi gördü. Ancak şu durum pek değişmedi: Bu gelişmelere rağmen hep bir şeyler eksik kalıyordu. şimdi de eksik olan sizlersiniz. Otistikler Derneği sizleri çağırıyor: bilginizi, gücünüzü, aklınızı eyleme geçirmeye... 2 Nisan’dan itibaren, bugünden itibaren...

Sempozyumun nemi ve anlamı: Tekrar altını çizmekte fayda var. Sempozyumlarımız otizm hakkında konuşulan, yazılıp çizilen ve büyük lde bilgi kirliliği yaratmış olan romantik yaklaşımların, hurafelerin önünde geçmek içindir. Gerçek bilinçlenme ancak bilimin işığında olabilir. Otizm tıbbın, psikolojinin, eğitim bilimlerinin, genetiğin, sosyolojinin işi olmalıdır. Para tuzağı haline gelmiş yaklaşımlardan, otizmden mustarip insanların ev bark satarak boş umutlar peşinde koşmasına engel olabilmek içindir. Ülkemiz kaynakları farklı gelişen bireyler de dahil olmak üzere tüm ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek lde yeterlidir. Mücadelemiz biraz da bunu dile getirmek içindir.

Saint Michel ve Teşekkürler: Son olarak sözü Saint Michel Lisesi’ne getirmeliyiz. Bugün buradasınız. Biz uzun bir süredir bu okuldayız. Derneğimiz yesi farklı gelişen gençler gönüllü çalışmacılar ve uzmanlarımız eşliğinde yaklaşık dört yıldır Saint Michel Lisesi’nde çeşitli faaliyetler yürütüyorlar. Bunlar genellikle kaynaşma odaklı, lise öğrencilerine bilinç ve cesaret kazandırma hedefli alışmalar. Eğitim ğretim yılı boyunca farklı gelişenler lise öğrencileriyle okulun imknlarından faydalanarak birlikte atölye çalışmaları yapıyorlar. Saint Michel Lisesi yönetimine ve çalışmalarımıza katılan, destek veren eğitimci ve öğrencilerine teşekkür ederiz. Sempozyumumuzda ev sahipliği yapmalarından mutluluk duyduğumuzu bir kez daha belirtmek isteriz.

Sonuç

Otizm zor bir konu demiştik. Anlaşılması zor, yapılması gerekenler bazen imknsız gibi görünen... Bazılarınız daha derinden anlayacaktır şimdi söyleyeceklerimi: Otizm imknsız görünenin ulaşılabildiği bir ilişi içinde yaşanıyor. O “imknsızlığa” adım atma cesareti gösterenler görebiliyor ancak imknsız da olmadığını...

“Durup düşünmeliyiz” demiştik. Otizmle doğrudan bir bağı olmayanlar, sizlere özellikle sesleniyoruz! Geçen yıl Nisan ayına göre farkındalığınız ne derece arttı? Bu “farkındalık” ve “bilinç” geçen yılın Mayıs ayına, yaz aylarına da taşındı mı acaba?

Otizm deyince her birimizin aklına farklı çağrışımlar geliyor olabilir. “Otizimli ocuklar” ın aynı zamanda genç ve hatta yetişkin yaşta bireyler de olduklarını kaç kişi düşündü mesela? Ülkemizde otizmle yaşayan ailelerin yaşam şartları hakkında kaımızın bilgisi var? Bunlar düşünülmesi gereken sorular.

2 Nisan 2017’de farkındalığı artması beklenen bizler. Bu soruların cevaplanmasında hepimizin sorumluluğı yok mu?

En önemlisi de şu: Otizmle yaşayan anne-babalar ve kardeşlerinin “bizden sonra ne olacak” kaygısını hissedebiliyor muyuz? Bunun için hepimizin yapacakları var. “Farkındalık”, bu sorumluluğı önce birey, sonra hep birlikte toplum olarak üzerimizde hissetmek olmalıdır!

Yeni gönüllü adaylarımıza, yeni dostlarımıza söyleyeceğimiz şudur: Bütün bu anlattığımız zorluklar aşılabilir şeyler değil. Aksine birlikte, ele ele verdiğimizde ortaya koyacaklarımız daha huzurlu bir toplumun yolunu bize açacak. Unutmayalım; engellilerine, kendini ifade etme, hakkını arama imkânı olmayan bireylerini sahiplenemeyen bir toplum maalesef geri kalmış bir toplumdur. Biz böyle bir toplum olmayı reddetmeliyiz. Kendi ayakları üzerinde durabilen bağımsız bireyler yetiştirebilmek asıl sorumluluğumuz olmalıdır. Bunun için çalışmalı ve güçlerimizi bunun için birleştirebilmeliyiz. Gerçek bir sahiplenme duygusuyla tabii...

Aydınlık günlerde, toplumsal sorumluluğumuzu yerine getirmiş olmanın gururuyla başımız dik yürüyebilmek dileğiyle, yönetim kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hoşgeldiniz!

Otistikler Derneği ve Gramigna-Associazione di Promozione İşbirliği

Konferans

*Konferans İngilizce sunulmuş, ardıl çeviri Çimen Güldöker tarafından yapılmıştır.
Konuşmacı tarafından verilen konferans özeti İngilizce ve Türkçe olarak basılmıştır.*

Resounding Experiences: A Biosystemic Approach to Disability

Elena Iori
Psicologa e Psicoterapeuta

ABSTRACT:

The experience of "Self" and "Other" is part of complex systems of signification that originates from the identity of one person and that can be precious as much as detrimental to the physical and mental wellbeing of that same individual.

In line with the orientation of the Biosystemic Psychotherapy, the individual who bears the discomfort or disability can "take ownership" of the situation through the possibility of experiencing "resounding experiences", allowing to open, expand and sustain the individual's complexity, characterized by its biological and systemic features. This is to avoid that the "diagnosis" would only reinforce the problematic and "lacking" aspects of that person's experience.

The social environment is therefore of crucial importance as it becomes paramount, in any kind of intervention, for a real growth and change. Within this context, we will be presenting the experience of Gramigna Association from Reggio Emilia (Italy). Specifically, we will focus on the cooperation with the Association Otistikler Derneği of Istanbul, through the creation of the European Youth Exchange "Loaded" and "Re-Loaded".

--

Hello, I'm Elena Iori, a clinical psychologist and a biosystemic psychotherapist, focused on a body oriented approach. Thanks to have invited me here today. I would like to talk to you not only specifically about autism, I would like to enlarge the focus of attention to relations. I would like to speak but about the chance of working with disability, and of course with autistic syndrome, in a wide field, in a large context, not necessarily in a institutionalized or categorical one.

In fact, apart from the family, the official 'taking ownership and responsibility' of children and person with autistic syndrome and disability, in Italy, is in charge of the national sanitary service, and they offer support and therapy (mostly with a cognitive-behavioral approach) and they are linked to specific contexts (as cooperatives, associations, onlus, ngos) created to help person with disability. Those are very important and helpful context, but what is also important in working with disabilities, on my point of view, and deficitary in Italy, is to work in a context not institutionalized, to make experience of different kind of relationships. This is will see is also really important for people in general and mostly for the society.

So my question is that...and in my speech I will present the experience of Gramigna association.

GRAMIGNA: is a association of social promotion that works in order to give the possibility to leave the experience of diversity in a natural environment. We connect the competence of horticulture to psycho education and psychotherapy

The place that we take care of, and where we operate, consists of a field, with more than 70 different kinds of medicinal plants and a synergic vegetable garden.

In this context we work to create, sometimes with the collaboration of other associations, the sanitary system, artists etc... a "natural space", less predefined as possible, where it is possible to experience "eco" and "resounding" experiences. In a relation that can be experienced not just between people, but also between people and plants and between plants themselves (synergic herbal garden).

Why it is important to work in this "gap", trough relations for disabilities, for children with Autistic Syndrome...

I did my thesis about that. I will try to explain shortly the concept. We are here to speak about Autism and Action. All the living system has as a fundamental and constitutive characteristic: the movement. This movement can be outlined, in a last analysis as vibration. A living system, and then also the human being (and a human with autism and disability), is in continuous vibration, oscillation and fluctuation. The system should be able to share its energy with the outside. This makes the system able to regulate its entropy and be healthy. So, a system, to be coherent, and so, healthy, should be open to the outside, to "other", should be able to get in resonance with the outside.

"To get a coherent system, is necessary to open it as much as possible to the outside, dramatically increasing the number of potential participants in the collective dance" (Emilio Del Giudice)

Action means to open, oscillation in resonance. To be healthy the system has to be able to vibrate in resonance with the things that are around. If a system is closed, doesn't interact with a movement and will maintain its own characteristics and will increase its entropy. Our work as therapists is to open it to a movement, to make it able to experience the possibility of recombining its possibility in real potential that can be experienced and expressed in a living environment.

We don't have to categorize, stop it and work just with a diagnosis. The diagnosis can be an important point but just a starting point. The diagnosis can be useful of course, but to treat we have to go beyond that. If we stop on diagnose the system, and in this way people, will lose the possibility to change and live a more vital life. That's why we have to work on the relational aspects, in a communitarian, and open environment and not only in institutionalized contexts by society. As much as we maintain an open interaction in resonance with the environment, the system will be healthier.

We should work also in the community dimension, this is the only way, on my point of view to built a different society.

Another important concept is that a tuned action is important to reorganize perceptions and sensations. This is also very important because we know that the action that can be seen in different kind of interaction gives the possibility of changing sensibility and mental perception. Starting from action, the motor neurons stimulate the basal ganglia

that are directly connected with the thalamus that can pass the information to the sensory cortex and prefrontal cortex. This can make possible to reorganize the sensations and perceptions and this is a confirmation that to change we need action and not just consciousness. New movement in relation means new sensations and new consciousness.

Action is very important in a open and tuned environment.

Those concepts come also from my clinic approach, biosistemic psychotherapy, which is a body oriented approach that considerate the biological, neurophysiological and embryological dimension as the "Bio" component of the body; and that take into consideration the general theory of systems. So it considerates the individual, as a system consisting of subsystems in interrelation.

In particular we collaborate in this prospective with the Otistikler Dernegi to create a Youth European Project that could have those characteristics and that could be able to make young people experience the coexistence of diversity. The first part of this project took place in July 2014 in Reggio Emilia and this summer we will continue to share, coming here in Istanbul with a group of young Italians.

“Çınlayan Deneyimler: Engelliliğe Biyosistemik Bir Yaklaşım”

Uzm. Psk. Elena Iori

ÖZET:

“Ben” ve “öteki” deneyimi, kaynağını kişinin kimliğinden alan ve aynı kişinin fiziksel ve zihinsel sağlığı için değerli olabileceği kadar zarar verici de olabilecek, anlamın karmaşık sistemlerinin bir parçasıdır. Biyosimetrik psikoterapinin oryantasyonu doğrultusunda, engelliliğin rahatsızlığına tahammül eden kişi ‘çınlayan deneyimler’i tecrübe etme olasılığıyla beraber içinde bulunduğu durumun ‘aidiyet’ini alabiliyor. Kişinin biyolojik ve sistemik özellikleriyle karakterize edilen karmaşıklığının açılmasına izin vermek, genişletmek ve güçlendirmek. Bu, ‘tanı’nın yalnızca kişilerin kendi deneyimlerindeki problematiği ve ‘yetersiz’ özelliklerini pekiştirmesinden kaçınmak için. Bu nedenle sosyal çevre gerçek büyüme ve gelişim için her türden müdahaleyi daha üstün hale getiren hayati bir öneme sahip. Bu bağlam içerisinde biz Reggio Emilia’da (İtalya) bulunan Gramigna kurumundaki deneyimlerimizi sizlere sunuyor olacağız. Özellikle, Avrupa Gençlik Değişim Programı’ndaki “Loaded” ve “Re-Loaded”ın yaratılmasıyla beraber İstanbul’daki OtistiklerDerneği’yle kurduğumuz işbirliği üzerine odaklanacağız.

--

Merhaba, ben Elena Iori, beden odaklı yaklaşımı merkeze alan bir klinik psikolog ve biyosimetrik psikoterapistim. Beni bugün buraya dave tettiğiniz için teşekkürler. Sizinle özellikle sadece otizm hakkında konuşmak istemiyorum, ilgi odağımızı ilişkilere doğru genişletmek istiyorum. Engellilikle ve elbette otizmle çalışma şansı hakkında konuşmak istiyorum, sadece kurumlara yerleştirilme ya da kategorik olarak değil, geniş bir alanda, geniş bir bağlamda. Aslında, aileden bağımsız olarak otizm sendromlu ve engelli kişi ve çocukların resmi ‘konuşma mülkiyeti ve sorumluluğu’, İtalya’da ulusal sağlık servisinin yükümlülüğünde ve kendileri destek olmayı ve terapi almayı öneriyorlar (çoğunlukla bilişsel davranışçı bir yaklaşımla) ve özel durumlara bağlı olarak (kooperatifler, dernekler, sivil toplum kuruluşları) engelli kişiye yardım etmek için tasarlandı. Bunlar çok önemli ve yararlı durumlar, ancak engellilikle çalışmada bir önemli nokta da, benim görüşüme göre, aynı zamanda İtalya’da eksik olan, kurumsallaşmamış bir bağlamda farklı türde ilişki deneyimleri yaratmaktır. Bu aynı zamanda kişilerin geneli ve özellikle toplum açısından gerçekten önemli.

Yani sorum şu...ve konuşmamda Gramigna Derneği’ndeki deneyimi sunacağım.

GRAMIGNA: Farklı olma deneyimini bırakma imkanını doğal bir ortamda sunmak amacıyla çalışan bir sosyal teşvik derneği. Biz bahçecilik becerisini psikoeğitim ve psikoterapiyle birleştiriyoruz.

İlgilendiğimiz ve idare ettiğimiz yer, 70ten fazla farklı türde tıbbi bitki ve sebze bahçesinin bir arada olduğu bir alandan oluşuyor.

Bu bağlamda, bazen başka derneklerin, sağlık sisteminin, sanatçıların vs. işbirliğiyle, mümkün olduğunca önceden tanımlanmamış, ‘eko’ ve ‘çınlayan’ı deneyimlemenin mümkün olduğu ‘doğal bir alan’ yaratmaya çalışıyoruz. Yalnızca kişiler arasında değil aynı zamanda kişiler ve bitkiler arasında ve bitkilerin kendi arasında deneyimledikleriyle ilişkili (sinerjik sebze bahçesi).

Neden otistik sendromu olan çocuklar için, engellilikle ilişkiler aracılığıyla bu ‘aralık’ta çalışmak önemlidir...

Ben tezimi bu konuda yaptım. Konsepti kısaca açıklamaya çalışacağım. Otizm ve eylem hakkında konuşmak için buradayız. Tüm yaşayan sistemlerin temel ve belirleyici nitelikleri vardır: hareket. Bu hareket son tahlilde titreşim olarak özetlenebilir. Yaşayan bir sistem, yani aynı zamanda insan (aynı zamanda otizimli ve engelli bir insan) sürekli bir titreşim, salınım ve dalgalanma içerisindedir. Bu sistem kendi enerjisini dış dünyayla paylaşabilmelidir. Bu, sistemin kendi düzensizliğini düzenlemesini ve sağlıklı olmasını sağlar. Yani bir sistem uyumlu hale gelebilmek için yani sağlıklı olabilmek için dışarıya, 'öteki'ne açık olmalı, dışarıyla rezonansa girebilmeli.

"Uyumlu bir sistem edinmek için, kolektif danstaki potansiyel katılımcıların sayısını dramatik bir şekilde arttırarak sistemi mümkün olduğunca dışarıya açmak bir gerekliliktir." (Emilio Del Giudice)

Eylem; açmak demektir, rezonanstaki salınımdır. Sistem sağlıklı olmak için etrafındaki şeylerle rezonans içinde titreşebilmeli. Eğer bir sistem kapalıysa, bir hareketle etkileşime girmez ve kendi niteliklerini sürdürür ve kendi düzensizliğini arttırır. Bizim terapistler olarak işimiz sistemi harekete açmak, canlı bir ortamda deneyimleyebileceği ve ifade edebileceği, gerçek potansiyelindeki olasılıkları tekrar bir araya getirme imkanını deneyimlemesini sağlamaktır.

Bunu kategorize edip sonlandırmak ve sadece tanı ile çalışmak zorunda değiliz. Tanı önemli bir nokta olabilir fakat sadece bir başlangıç noktası olarak. Tanı tabii ki işlevsel olabilir fakat tedavi için bunun ötesine geçmeliyiz. Tanıyla sonlandırırsak, sistem ve buna bağlı olarak insanlar, değişme ve daha yaşamsal bir hayat sürdürme ihtimalini kaybedecektir. Bu yüzden bizler sadece toplumca kuruma yerleştirme bağlamında değil, bir topluluk ve açık ortamda ilişkisel yönler üzerinde çalışmalıyız. Bizler çevreyle rezonans içinde ne kadar açık bir etkileşim sürdürürsek, sistem o kadar sağlıklı olacaktır.

Biz aynı zamanda topluluk boyutunda da çalışmalıyız. Bu benim bakış açım göre farklı bir toplum inşa etmenin tek yolu. Bir başka önemli konsept ise ayarlanmış eylemin, algı ve duyuları yeniden organize etmesindeki önemidir. Bu oldukça önemlidir çünkü biliyoruz ki eylemi çeşitli etkileşimlerde görmek, duyumsama ve zihinsel algılamayı değiştirme olanağı verir. Eylemden başlayarak, motor nöronlar talamus ile direkt olarak bağlantılı olan bazal gangliayı uyarır. Bu da bilgiyi duyu korteksine ve prefrontal kortekse iletebilir. Bu duyuları ve algılamaları tekrardan organize etmeyi olanaklı kılabilir ve bu bizim değişmek için sadece bilince değil eyleme de ihtiyaç duyduğumuzun bir teyididir. Yeni bir ilişkisel hareket yeni duyular ve yeni bilinç anlamına gelir.

Eylem, açık ve ayarlanmış (tuned) çevrede oldukça önemlidir. Bu konseptler aynı zamanda benim biyolojik, nörofizyolojik ve embriyolojik boyutları vücudun 'Bio' parçası olarak ele alan, beden odaklı klinik yaklaşımım 'biyosistemik psikoterapi'den geliyor. Bu psikoterapi sistemlerin genel teorisini göz önünde bulundurur. Yani bireyi ilişkilerarası altsistemlerden oluşan bir sistem olarak ele alır. Bizler özellikle, bu karakteristiklere sahip ve genç bireylere 'çeşitliliğin birlikte varoluşu'nu deneyimletebilecek 'Genç Avrupa Projesi'ni yaratmak için, Otistikler Derneği ile bu bakış açısıyla işbirliği yapıyoruz. Projenin ilk bölümü temmuz 2014'te Reggio Emilia'da gerçekleştirildi ve bu yaz bizler bir grup genç İtalyanla, buraya İstanbul'a gelerek paylaşmaya devam edeceğiz.

Aile Desteginde Eylemsel Yöntemler

Uzm. Psk. Çimen Güldöker

Panel

Aile Destek Grubu Üyelerinin Katılımıyla

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar

Aile Desteginde Eylemsellik

Koşul ve kültüre göre bazı farklılıklar olsa da her ailede yeni bir bebek haberi, birçok yeniliği ve değişikliği beraberinde getirir. “Benim çektiğimi çekmesin”, “iyi bir eğitim alsın”, “başarılı olsun”, “eyvah şimdi ne yapacağız!”, “güzel bir mesleği ve geleceği olsun”, “ailemizin neslini devam ettirsin”, “herkes onu çok sevsin”, “kimselele kendini ezdirmesin”, “toplumda saygın bir yeri olsun”, “hele bir doğsun da her şey daha güzel olacak”... Hayaller, beklentiler, planlar, hazırlıklar.... Ve o beklenen gün! Ailenin yeni üyesi aileye katılır. Önce her şey ‘sıradan’ ve rutin gitmekte olabilir ancak bir süre sonra başta anne olmak üzere ebeveynler bir şeylerin farklı olduğunu sezmeye başlar. Bebek ağladığındabirtürlü sakinleşememekte, uykuya dalmada zorluk çekmekte, meme almayı reddetmekte, göz temasından kaçınmakta, oyun kurma yaşına geldiğinde ise ebeveyn ve yaşlılarıyla oyun kurmakta zorlanmakta olabilir. Ebeveynler etraflarından ve birbirlerinden “çocukta bir sorun yok, sen abartıyorsun”, “çocuğu çok şımarttın”, “erkek çocuk zaten geç konuşur”, “bir çocuğu yetiştiremedin”, “senin taraf gibi bir tuhaf oldu çocuk” gibi cümleler duymaya başlar. Ayların ilerlemesi ile birşeylerin yolunda gitmediğine dair sezgilerin, sadece sezgi olmadığı ortaya çıkar ve kapı kapı, doktor doktor gezmeye başlar aile. Acaba çocuk duymadığı için mi adı söylendiğinde bakmıyor düşüncesiyle işitme testleri, çocuk doktorları, pedagoglar, çocuk psikiyatrları gezilir, “bir kişiye daha soralım” diye arayış devam eder. Bazen hocalar, muskalarda aranır çare... Ve bir gün bir tanı konur; artık hayatlarının bir parçası haline gelecek olan o kavram ile tanışır aile: Otizm!

Otizm ne demek ki? Büyük bir şok anı... Sadece başkalarının başına gelir zannedilen şeyin, şimdi bizzat içinde olmak...

Tanıyı duymanın kendisi bile -çoğunlukla tanının aileye aktarılma biçimindeki uygunsuzluğun da katkısıyla- korkutucu, travmatik¹ bir etki yaratıyor. Peki, tanıdan sonra neler oluyor? Geçer mi, tedavisi var mı? Çocuğun zekâsı geri mi olacak, okula/askere gidebilecek mi, evlenebilecek mi? Neden oldu? Kimin hatası gibi onlarca soru, baş etmesi güç, yoğun duygular, hayatın farklı alanlarında karşılaşılan ve ailenin yalnız mücadele etmek zorunda kaldığı sorunlar...

Evde çocuğun farklı gelişimini anlamaya çalışan ebeveynlerin duyguları, kendi aralarındaki ilişkiler, arkadaşları, akrabaları ve kendi aileleri ile ilişkilerde değişimler, zedelenmeler, çatışmalar ve çoğunlukla kopmalar yaşanmaktadır.

¹Travma: rutini bozan; dehşet, kaygı, panik yaratan; kişinin anlamlandırma süreçlerini bozan olaylardır. Öfke, inkâr, pazarlık, depresyon ve kabullenme aşamaları vardır.

Sağlık sisteminde her kafadan bir ses çıkmakta, hekimlerin bazen acıyan, bazen acımasız yorumları, ebeveynlerin yetersiz bilgilendirilmesi, yeteri kadar bilgiye sahip olmayan sağlık personelleri nedeniyle kan verme, diş muayenesi gibi temel sağlık hizmetlerini bile alamıyor olmak aileleri çok zorunda kalmadıkça sisteme başvurmamaya itmektedir.

Okullaşma çağında uygun entegrasyon çalışmaları yapılmadığında etiketlenme riski artmakta, okullaşma süreci zorlaşmaktadır. Kendi çocuklarıyla aynı sınıfta okuması halinde otizmin bulaşacağını zanneden veliler, yeterince donanımlı olmadığı durumlarda sınıf yönetimi ve eşit muamelede geri kalan öğretmenler, okulun genel akademik başarısının düşeceği, okul içi düzenin bozulacağı gibi kaygılarla çocukları okula kaydetmek istemeyen müdürler sistemde kalmayı oldukça zorlaştırmaktadır.

Gündelik hayat içerisinde, kamusal alanda ise ayıplanma, çocuk yetiştirmeyi becerememekten dolayı suçlanma, çocuk ve ebeveynlik hakkında yorumlar sebebiyle aileler iyice içe kapanmakta, yalnızlaşmakta ve tükenmeye² açık hale gelmektedir. Tüm bunlar farklı gelişen ailesini kendi içinde kapalı kalmaya ve hareketsizliğe itmektedir. Ebeveynler sadece çocuklarına bakıcı ve öğretmen rolünde saplanıp kalmakta birlikte çocuklarıyla keyifli vakit geçiremez hale gelmektedir. Bu da başta çocuğun gelişimini olumsuz etkilemekle birlikte tüm aile bireylerinin ruhsal dünyasında yaralanmalara sebep olmaktadır. Peki ya o ilk günkü hayaller?

Hadi şimdi hep beraber bir durup düşünelim: En son ne zaman vaktinizi ailenizle/sevdiklerinizle sadece gökyüzündeki bulutların neye benzediği hakkında konuşmaya ayırmıştınız? Ya da çocuğunuzun gülümsemesinin güzelliğinin kime benzediğini konuşmaya... Ya da en son ne zaman aslında ne kadar dirayetli ve becerikli olduğunuzu, yalnız olmadığınızı fark etmiştiniz?

²Tükenmişlik (burnout) sendromu ilk kez gönüllü sağlık çalışanları arasında görülen yorgunluk, hayal kırıklığı ve iş bırakma durumlarını tanımlamak için 1947 yılında Freudenberger tarafından ortaya atılmıştır.

Tüm bu ihtiyaçları bilerek aile destek programı (ADP) yürüten Otistikler Derneği'nde programın amacı; tüm bu zorlukların ebeveynler üzerindeki etkisini anlama, keşfetme, paylaşarak taşımayı kolaylaştırma ve ortak çözümler bulmaktır. Bu amaç ve hedeflerle, farklı gelişen aileleri için yürüttüğümüz bireysel terapi ve aile destek gruplarında iç dünya ile karşılaşma, bireysel ihtiyaçları ve kaynakları tanıma ve onlara yönelme, bireysel, tükenmeye karşı korunma, bilgilenme, paylaşım, ortak çözümler arama ve harekete geçebilmeyi hedeflemekteyiz. Periyodik gerçekleşen grup çalışmalarının yanı sıra ailelerle birlikte etkinlikler düzenlemekte ve projeler geliştirmekteyiz.

Hayatın içindeyiz; birlikte yürüyoruz. Düşünüyoruz, harekete geçiyoruz, üretiyoruz, eğleniyoruz. Oyun oynamayı unutmuyoruz. Aynı yolda, yan yana. Gelin birlikte yürüyelim...

AİLE DESTEĞİNDE EYLEMSSEL YÖNTEMLER*

*OD Aile Destek Grubu katılımcıları tarafından oluşturulmuş ortak metindir. Metin tüm aile üyeleri adına Ayla Antel tarafından paylaşılmıştır.

Farklı gelişen bireylerin toplum içinde yaşamlarını sürdürmeleri ancak sosyalleşme, bağımsızlaşma ve entegrasyon çalışmalarıyla mümkün olabilir.

Küçük yaştan itibaren verilmeye başlanan eğitim büyük önem taşıyor. Bilinçli öğretmenlerin diğer bireyleri de içine katacakları, sanat (müzik, resim, seramik, fotoğraf...) ve sporla zenginleştirecekleri bir eğitim metodu öğrenimi kolaylaştıracaktır.

Eylemsel yöntemlerle farklı gelişen bireylerin yetenekleri, ilgi alanları gözlemlenip tespit edilerek ve bu alanlara yoğunlaşarak daha mutlu olacakları bir yaşam sunulabilir. Bağımsızlaşma konusunda Otistikler Derneği'nin geçiş evi ve yaz kampları projeleri çok başarılı örnekler oluşturmaktadır. Farklı gelişen bireylerin ev işlerini görev paylaşımıyla yapmaları, alışverişe gitmeleri, yemek pişirmeleri, bulaşık yıkamaları gibi eylemler onların sorumluluk duygusunu oluştururken, kendilerini güvende hissetmelerine yardımcı olmaktadır.

Hem bağımsızlaşma hem de sosyalleşme konusunda son derece yararlı olan diğer bir yöntem de bir işyerinde çalışmalarıdır. Özgüvenlerini sağlamak, para kazanma duygusunu tattırmak, işe yaradıklarını hissettirmek onların kişisel gelişimlerinde de büyük rol oynayacaktır.

Farklı gelişen bireylerin gönüllüleriyle sinema, tiyatro, sergi, spor aktiviteleri, sanat çalışmalarına ve yaz kamplarına gitmeleri de onların sosyalleşme yönünde büyük adımlar atmalarına olanak tanımaktadır.

Tabii ki bütün bu gelişimde ailelerin rolü de unutulmamalıdır. Otistikler Derneği bir yandan farklı gelişen bireylerin sosyalleşmeleri ve bağımsız bir yaşam sürdürebilmeleri yönünde çalışmalar gerçekleştirirken, diğer yandan da aile paylaşımlarına yer vermektedirler. Paylaşımlarda bulunmak, davranışlarımızı gözden geçirmemizi, empati yapmayı öğrenmemizi, çocuğumuzla ilişkimizi kolaylaştıracak önerileri dinlememizi, ruh sağlığımızı korumayı, kendimizi daha iyi hissetmeyi ve dayanma gücümüzü arttırmayı sağlamaktadır.

Hepimiz "birlikten güç doğar" düşüncesinde birleşiyoruz. Üzüntüler paylaştıkça azalır, sevinçler paylaştıkça çoğalır.

Süreklilik bu çalışmalarda büyük önem taşıdığından, devletimizin de (Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı) bu konuda destek olacak hizmetlerde bulunmasını, farklı gelişen bireylerin toplumla bir araya gelebileceği tesisler, uygun mekânlar oluşturma konusunda hassasiyet göstermesini diliyorum.

Otistikler Derneği'ne özenli, özverili, yaratıcı, duyarlı yaklaşımlarından dolayı sonsuz teşekkürler...

Bu sunum ve konuşmada deneyim, duygu ve düşünceleriyle katkıda bulunan tüm otistikler ve ailelerine teşekkür ederim.

Eylem ve Karşılaşmalar

Panel

Psk. Latife Özgülyüz **Psikososyal Grup Çalışmaları**
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Psk. Elif Uzer **OyaKamp**
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Psk. Püren Şenyuva **Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı**
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Uzm. Psk. Alican Kocabalkan **Fiziksel Gelişim Programı**

Oturum Başkanı: Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı

Psikososyal Grup Çalışmaları

Psk. Latife Özgülyüz

İnsan bio-psiko-sosyal bir varlıktır. İnsan gelişiminin bu özelliğinin herhangi bir noktasında yaşanacak aksaklık bir sonraki etkiler. Bu doğrultuda, toplumda bulunduğumuz konum, kurduğumuz ilişkiler birebir ruhsallığımızın gelişiminde veya gerilemesinde rol oynar.

Yetişkin farklı gelişen bir gencin ruhsal olarak ilerlemesi psikoterapi ile sağlanmaktadır. Bunun yanı sıra her yaş grubu farklı ihtiyaçları beraberinde getirmektedir. Sadece terapötik müdahalelerin, sadece rehabilitasyonun ya da sadece eğitimin bu noktada yetersiz kaldığını düşünmekteyiz. Alternatif Gelişim Projesi'nin gelişimsel bir model olarak sunduğu çalışmalar bütünü farklı gelişen bireylerin yaşam kalitelerinin artmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Şekil 1: AGP'nin çarkları (projenin alt programları) işbirliği içinde, birbirlerinden bağımsız ama birbirlerini tamamlayıcı biçimde hareket eder. Çok yönlü ve çok boyutlu bir problemin tüm yönleri ve boyutlarına ayrı ayrı çözümler sunar.

Alternatif Gelişim Projesi'nin Psikososyal Grup Programı, gündüz grup çalışmaları yürütmektedir. Yaşlara göre planlanan gruplarda esas amaç herkesin ihtiyacını gözetmektir. Bu grup çalışmalarında farklı gelişen bireylere eşlik eden gönüllüler bulunur.

Bir araya gelen grup, grup lideri öncülüğünde bir merhaba toplantısıyla güne başlar. Toplantıda herkes kendine has bir şekilde paylaşımını yapar. Bu kimi zaman sözel olabilir, kimi zaman bir hareketle, bir mimikle veya bir bakışla. Unutmayalım ki bazen sözcükler farklı gelişen bireyler için oldukça zorlayıcı olabilir. Herkesin varoluşuna saygı duyulan bir alan oluşturulmuş olunur.

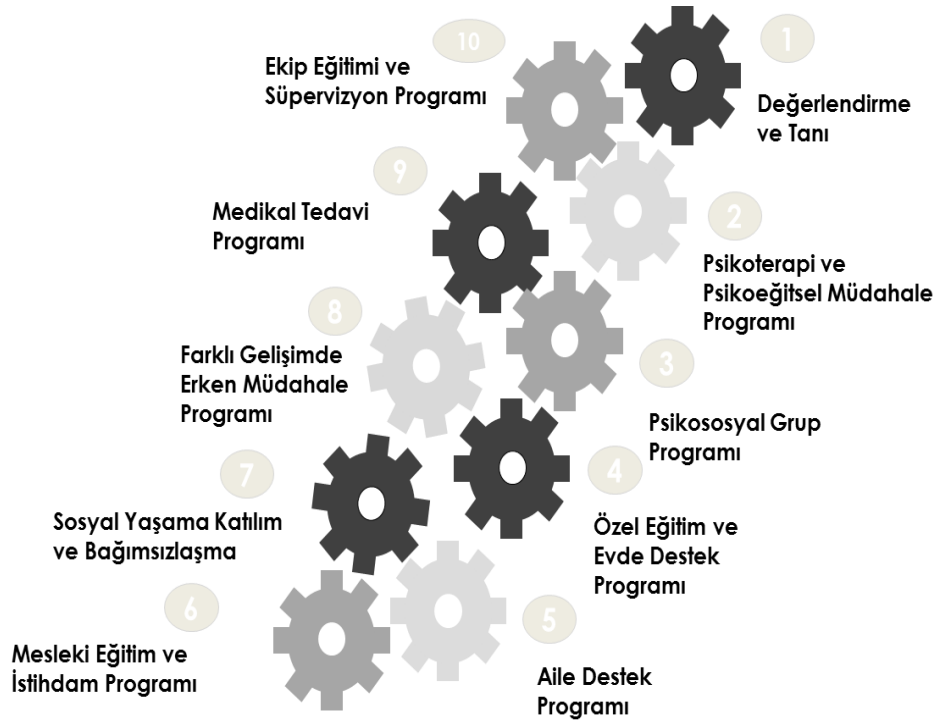
Merhaba toplantısı sonrası günün programı kurgulanır. Genellikle sporla başlanır. Büyük bir spor planı olması gerekmez. Kişinin bedenen ve zihnen çalışmaya ısınması

için yapılan esneme ve nefes hareketlerinden de oluşabilir. Spor sonrası planlamaya göre sinema, tiyatro, sergi, müze gibi kültürel faaliyetler yapılabilir. Tüm bu etkinlikler sonrası farklı gelişenlerle izledikleri veya gördükleri üzerine konuşulur. Gönüllüsü tarafından izlediğinin, gördüğünün kısaca anlatılması, sorular sorulması, onu gözlemleyerek duygusunu aynalaması yaşadıklarını anlamlandırmada yardımcı olacaktır.

Bir yerde yemek yemek, bir kafede oturmak, sokakta yürümek farklı gelişen bireyin hakkı olan sosyal hayat içinde bulunmasını sağlarken her bir karşılaşma entegrasyon adına önem arz eder. Günlük hayat aktivitelerinde alan açmak hem deneyimini artırır hem de yaşayarak öğrenme alanı açar.

Bağımsız yaşama katılım için oluşturulmuş olan GeçişEvi adını verdiğimiz ev, farklı gelişen gençlerin bir araya gelip yaşayabilecekleri bir mekân. Bu mekanda yatılı kalındığı gibi günlük yaşam rutinlerini de yaşantılamak mümkün. Evin ihtiyaçlarını sağlamak, yemek yapmak, temizlik yapmak, tamir işleriyle ilgilenmek gibi bir evin ihtiyacı olabilecek her şeyi düşünebiliriz. Böylelikle farklı gelişen bireyler kendi hayatlarının nesnesi değil öznesi konumuna gelirler.

Tüm bu yaşantıların iç dünyada bir birikmesi olur. Bu birikimlerin ifade edilebilmesi, simgeleştirilmesi önemlidir. Böylece farklı gelişen tarafından yaşantılar bir anlam kazanır. Simgeleştirmeyeyle iyileşme başlar. Sanat bunun en önemli yardımcılarından biridir. Dolayısıyla burada sanatın onarıcı bir görevi vardır. Grup çalışmalarında sanat unsurları önemli bir yer kaplamaktadır. Karşılıklı değişim ve gelişim sanat unsurlarının, araç gereçlerinin zaman zaman bedenimizin kullanıldığı atölyelerle gözlemlenmektedir.

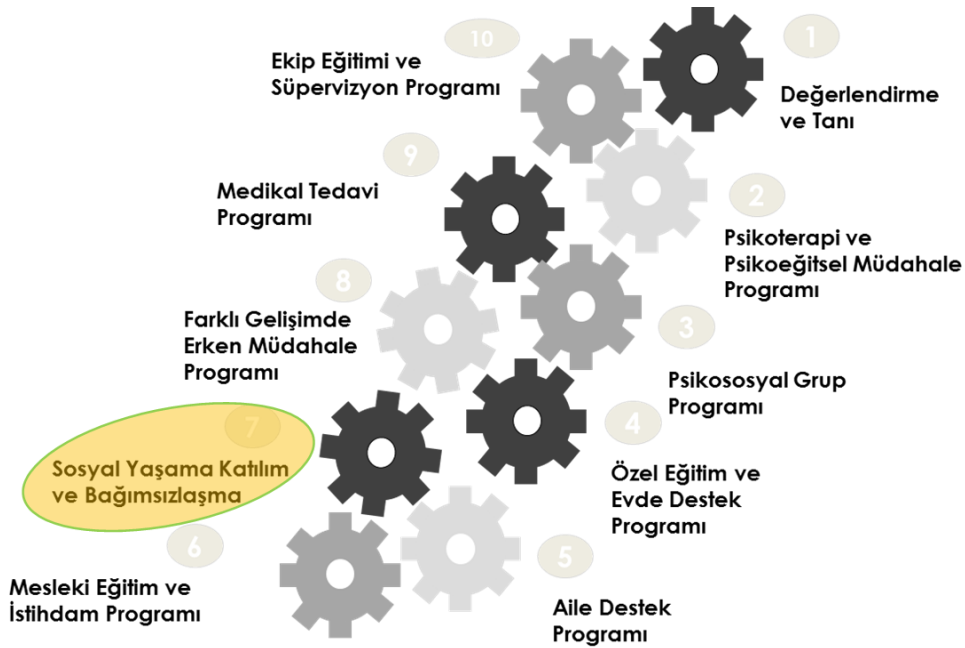
Otistikler Yaşama Bütünleşme Kampları [OyaKamp]

Psk. Elif N. Uzer

Bugün “Otizm ve Eylem” başlığı altında bir araya geldik. Ülkemizde otizm eylem planı oluşturmak üzerine adımlar atılırken biz ‘eylem’i hangi karşılaşmalar çerçevesinde ele alıyoruz birlikte bakalım. Sizlere Otistikler Derneği’nin sahadaki ve hatta dernekleşme yolundaki ilk eyleminden, entegrasyon kamplarından bahsedeceğim. 1994’de Otistikler Kulübü adıyla amatör bir ruhla yola çıkan Otistikler Derneği 1996 yılında dernekleşmiştir. Bu serüvenin ilk büyük eylemi ve dernekleşme yolundaki eşlikçisi entegrasyon kamplarıydı.

Nedir OyaKamp?

Sosyal yaşama katılım ve bağımsızlaşma yolundaki adımlardan biri olan «OYAKAMP» Otistikler Yaşama Bütünleşme Kampları 1996 yılından bu yana düzenli olarak her yaz uygulanan bir tatil kampı programıdır.

Şekil 1: Alternatif Gelişim Programı Kısımları

“OyaKamp” Otistikler Derneği’ne ait “Alternatif Gelişim Projesi”nin sosyal yaşama katılım ve bağımsızlaşma içerikli alt programlarından birisidir.

Kamplar, 1 hafta (veya daha uzun) uzman ekip ile gönüllülerin; farklı gelişen bireylerle bir arada olduğu bir tatil ortamının rutin, günlük yaşam aktiviteleri üzerine yapılanmasıdır.

Birlikte spor, gezi programları, deniz tatili, ruhsal ve eğitsel açıdan geliştirici sanat atölyeleri, bahçecilik gibi etkinlikleri de kapsar.

KİMLER VAR?

Çalışmada üç alt grup vardır. Ekip liderleri/gönüllü-genç çalışmacılar/gelişimsel desteğe ihtiyacı olan katılımcılar (farklı gelişen bireyler) başlıca alt gruplardır.

Katılımcılar:

Sosyal entegrasyonun gerçekleşmesini mümkün kılan;

- 6 yaş üzerindeki farklı gelişen bireyler
- Öz bakım becerileri belirli ölçüde gelişmiş (Örn: Tuvalet eğitimi almış bireyler)
- Yukarıdaki özelliklere sahip herhangi bir yaygın gelişimsel bozukluğu olan, hafif mental retardasyon veya down sendrom tanısı almış bireyler ve psikotik özellikleri olan çocuk ve gençler.

Gönüllüler:

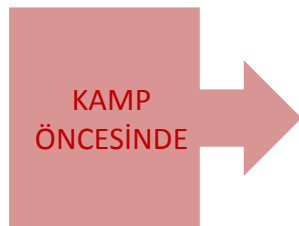
Farklı gelişen bireylerle çalışmaya hevesli ruh sağlığı, eğitim ve sanat alanındaki öğrenci ve profesyoneller, sosyal bilimlerden alanından kişiler ile tamamen farklı alanlardan gönüllüler de ön koşullara uymak kaydıyla kampa kabul edilir.

Ekip liderleri:

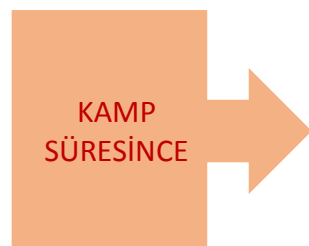
Psikologlardan oluşan ve saha deneyimi olan uzmanlardan oluşur. Her lider ve lider yardımcısı bu unvanları almadan önce çok kez Oyakamp'ta uzun süre çalışmış ve deneyim biriktirme fırsatı bulmuştur.

Tüm çalışmacıların kampa katılması için aslolan arzu, merak ve cesarettir.

Nasıl yapıyoruz?

- Gönüllü ön görüşmeleri ve seçimleri
- Gönüllü Eğitimi (30 saatlik kuramsal ve uygulamalı gönüllü eğitimi)
- Farklı gelişen bireyle ve ailesiyle ön görüşme ve değerlendirmeler
- Aile bilgilendirme toplantıları

- Kamp alanında yerel halkla çalışmalar
- Kişisel bakım çalışmaları
- Bahçecilik ve doğa çalışmaları
- Sanat Atölyeleri
- Spor ve Gezi Programları

Sanat Atölyeleri

Her devresi bir hafta süren kamp boyunca çeşitli sanat atölyeleri düzenlenmektedir. Sanatın iyileştirici, dinlendirici ve paylaşımına açık olan tüm yönlerini kamplarımızda uygulama fırsatımız oluyor. Winnicot'un üçüncü alan olarak tanımladığı tabir, kamplarda sanat atölyelerinde, oyunlarda iki öznenin bir araya gelerek iç ve dış gerçekliklerini işlemledikleri alan olarak sıklıkla karşımıza çıkar. Üçüncü alanın varlığı iç gerçekliklerini tanımlamakta zorlanan farklı gelişenler için oldukça onarıcı ve ilişkiye açılma fırsatı veren bir adımdır.

Kapanış Gösterileri

Her kamp devresin sonunda özel kapanış partisi için tüm kampçılarımız ve gönüllülerimiz kendi yazdıkları birbirinden değerli sahne performanslarını, kamp alanına gelen misafirlere sunarlar.

Kamp yaşantıları estetik ve yaratıcı şekilde kamp dışındakilere (yerel halk, komşu, aileler vb.) sunulur. Böylelikle toplumla farklı gelişenlerin keyifli bir ortamda buluşmaları ve sanatsal unsurların kullanıldığı bu gösterilerle temas etmeleri sağlanır. Ötekileşen ve toplumdan itilen bireylerin kendilik halleriyle oldukları gibi karma bir grupla beraber estetik hale getirilmesi bir kabulün, tanışmanın davetiyesi niteliğindedir.

Doğa ve Bahçecilik Çalışmaları

Kamp alanımızın bahçesinde meyve-sebze toplama, sulama ve doğal yaşamla bütünleşme çalışmaları yapılmaktadır. Doğa bazen büyümenin, dönüşmenin ve dönüştürmenin en önemli ifade alanı olabilir!

Spor, Egzersiz ve Keşif Gezileri

Bir kampın olmazsa olmazı uzun yürüyüşler ve keşif turları tüm yaz boyunca kamp mekânında devam eder. Yürüyüşün yanı sıra bisiklet turları, yüzme ve bu yorucu aktiviteler sonunda piknikler yapılır. Eylemin onarıcı gücü bireyin canlılığını ve kendi bütünlüğünü algılayışı üzerinde doğa aracılığıyla daha da etkindir. Bedenlerini, çevreyi nesne olarak algılamaktan öznelere ilişkiye el uzatan ayrı bireyler olarak görme fırsatı bulurlar. Örneğin; sabah sporlarını yaparken, bir kampçının en ufak salınım hareketini grup üyelerinin hepsinin kendince tekrarlaması, zorlu bir hareketin ya da sesin beraber aynalanması kişiye özel bir alan açmaktadır.

Oyakamp'ta Eylem ve Aile Süreçleri

Kamplarda farklı gelişen bireyin eylemsellik/eylemlilik sınırını ailesi değil kendisi belirler. Bu bağımsızlaşma, kişinin bireyselleşmesinin habercisidir. Bir hafta boyunca ailesinden tamamen ayrı vakit geçiren birey ayrışmaya ve bağımsızlaşmaya adım atar. Kamplarda, farklı gelişen bireylerin oyun ve sanat unsurlarıyla ilişkiye arzusu uyandırılır ve bu arzu duyma kapasitesi geliştirilir.

Tüm bunların yanı sıra kamplar, ailelerin de kendi eylemselliklerine alan açılmasını sağlar. Çift yönlü 'kendilik' kavramının altı çizilmiş olur. Bir hafta boyunca aileler ebeveyn kimliklerini uzaktan devam ettirebilme ve dinlenebilme fırsatı yakalarlar. Örneğin: "Benim çocuğum yüzemez mutlaka denizde koluna girin ve kolluk takın" veya "Yürürken hep koluna girin, yoksa düşer!" diyen ebeveynlerden uzaklaşan farklı gelişenlerin, ailelerinden uzakta yüzebildiği, tek başına yürüyebildiği gözlemlenir kamplarımızda. Kamplarda farklı gelişenlere eşlik eden gönüllülerin tüm dikkat ve özenleriyle ilişki kurmaya arzu duyarak kampta bulunuşları, farklı gelişen bireyleri özne olarak değerlendirdikleri ve ebeveyn niteliğinde gerçekleştirecek sembiyotik, bağımlı ilişkiden uzak oldukları için farklı gelişenler yeni bir ilişkide kendilik tanımlarını tekrar şekillendirme fırsatı bulur.

Bir hafta boyunca kendilerinin hayatta sadece farklı gelişen bireyin annesi, babası değil birisinin eşi, birilerinin arkadaşı, akrabası, iş arkadaşı vb. olduklarını da hatırlama olanakları olur. Ailenin bu ayrışma adımı, farklı gelişen için çok önemli bir ayrışma adımının önemli bir noktasıdır.

Otistikler Derneği'nde farklı gelişen çocuk, genç ve yetişkinlerin normal denilen toplum içinde yaşamalarını sağlamak amacıyla çalışmalar sürdürülür. Otizm, bireylerin sosyal çevreden koparak içe kapanması, diğer insanlarla etkileşimin diğer insanlar biçiminde sürdürülmemesi olarak tanımlanır ve hatta Otistikler Derneği kurucusu Nevin Eracar'ın tabiriyle otizmi, ilişki kurmaya arzu duymama olarak ele alırsak kamp süresince 7 gün 24 saatlik dilim boyunca ilişki odaklı çalışmalarla tatil yapılır. Bu çalışmalarda amaç, bireylerde ilişki kurmanın tehditkâr ve performatif tüm düşüncülerinden uzak, bireylerin olduğu gibi kendilik özellikleriyle kabulü ve birlikte yaşam temeline dayanır.

Karşılaşmalar

21 yıllık OyaKamp hafızasında birçok insanla teması, ilişkiyi, yaşanmışlıkları sapasağlam tutmakta. Türkiye'nin ve az da olsa dünyanın çeşitli yerlerinden, birbirinden farklı insanları bir araya ortak temelde 'farklı olanla birlikte yaşama' mottosuyla bir araya getirdi. Şimdi Otistikler Yaşamla Bütünleşme Kamplarına katılmış onlarca gönüllünün kimisi üniversitelerde akademisyen, kimisi yurt dışında, kimisi Türkiye'nin çeşitli yerlerinde kendi işleriyle meşgul, kimisiye hala aramızda...

Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı [MEİP]

Psk. Püren Şenyuva

Alternatif Gelişim Projesi'nin sloganı farklı olanla birlikte yaşamdır. Ana hedeflerinden biri farklı gelişenlerin bağımsız bireyler olarak hayatta var olabilmelerini sağlamaktır.

Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı (MEİP), AGP kapsamında 2008 yılında Cihangir'de bulunan bir kafede pilot proje olarak hayata geçmiştir.

Programın başlangıcından itibaren aşağıdaki kurumlarla işbirliği yapılmıştır:

- Bağlam Yayınları (2016)
- Chalet Butik(2016)
- Beyoğlu Cinemajestic Sineması(2014-2016)
- Mücver Ev Yemekleri (2013-halen)
- Cafe Firuz (2008-2016)
- Akbabalı Cafe (2011-2013)
- Meyra (2008-2011)
- Kahvedan (2008-2011)

MEİP kapsamında bugüne kadar 8 katılımcı çeşitli iş yerlerinde çalışmıştır.

Programın Amaçları:

Farklı gelişen bireyin;

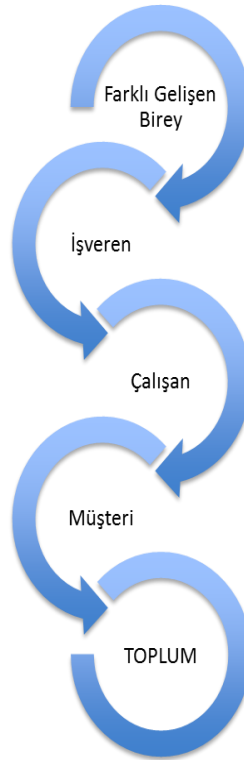
- Bağımsızlaşması, özneleşmesi
- Güven, cesaret, sosyal yaşama katılım için istek kazanması
- Toplumla entegrasyonu
- Yeni beceriler edinmesi, var olan becerilerini geliştirmesi ve kullanması
- Üretim sürecinde kendine bir yer edinmesi
- Yaratım sürecini deneyimlemesi
- Kendi parasını kazanması/kendi ayaklarının üzerinde durması
- Aileden sonra farklı gelişen bireyin hayatında neler olacak sorusuna bir cevap üretebilmek
- Farklı gelişen bireylere bağımsız bir yaşam için güvenli bir alan açmak.

İş edinme ve sürekli öğrenmenin verdiği haz, yaşama tutunmanın da önemli bir yoludur. Özellikle genç ve yetişkin yaşlardaki bireylerin topluma katılımının en somut göstergesi üretim sürecinde yer alabilmedir.

Üretime Katılımda İki Yol

Anlaşmalı Olunan İş Yerinde Çalışma Süreci

Kendi İş Sahasını Oluşturan Farklı Gelişen Bireyler

- ✓ Bireyin sevdiği ve becerilerine uygun işi yapması ve kendini geliştirmesidir.
- ✓ Her zaman farklı gelişenin bir iş yerinde çalışması mümkün olmayabilir ya da kendi iş sahasını oluşturmak isteyebilir.
- ✓ Çalışmada zaman – mekân – uygulama şekli kişiye bağlı olabilir.

Eşlikçi-İş Koçu

Ruhsal alanda farklı gelişen birey;

- Kendi duygularını tanımlayabilme, düzenleyebilme, ifade edebilmede zorluklar yaşayabilir
- Kendi duygularının yanında diğer insanların duygularını fark edip, anlamada da zorlanabilir.
- Sosyal çevre ile ilişki kurarken destek alması gereken zamanlar olabilir

Eşlikçinin görevi; farklı gelişen bireylerin; anlaşmalı olunan iş yerlerinde veya farklı gelişen bireyin çalıştığı mekânda, diğer çalışanlar ile birlikte bir çalışma ortamını paylaşmaları ve kendileri için uygun olan işleri yapmaları sürecinde farklı gelişen bireye (farklı gelişen bireyin ihtiyacı olduğu doğrultuda ve mesafede) destek olmak (sözel, fiziksel, modelleme), iş yerindeki diğer çalışanlara model olmak, bilgi vermek, gerektiğinde farklı gelişen çalışmacı ve normal gelişen çalışmacı arasında köprü olmaktır.

- Eşlik ettiği farklı gelişenin iş sürecini, ihtiyaçlarını, performansını, diğer çalışanlar ve çevre ile olan ilişkisini takip eder.

Fiziksel Gelişim Programı

Uzm. Psk. Alican Kocabalkan

Otizm ve diğer farklı gelişim durumlarında fiziksel gelişimi nasıl ele aldığımızı ve bu bireyler ile hareketi kullanarak nasıl çalıştığımızı aktarmayı deneyeceğim.

Otizmi bir hastalık veya bozukluk olarak tanımlamaktan ziyade gelişimsel bir zeminde düşünerek ele almak (özellikle otizm kendine özgü gelişimsel bir yol izlediği için) çalışmayı yapılandırmada temel bir rol oynamaktadır. Otistik ve farklı gelişen bireylerin fiziksel gelişimleri de kendine özgü bir yol izlemektedir. Bedenlerini, bizim algıladığımızdan farklı algılamaktadırlar. Bunları göz önünde bulundurduğumuzda, mevcut tanı kriterleri ve normal-anormal ayrımı bizi çok sınırlandırmakta ve otizmi anlama kapasitemizi hayli daraltmaktadır. 'Farklı gelişim' diye kavramsallaştırdığımızda ise bu konuda daha geniş bir bakış açısına sahip olmaktadır.

Otistik bireylere özgü öğrenme yollarını ele almak istiyorum; otistik bir bireyle koşmayı denediğimizde, bu bireyin koşmadığını, hareket dahi etmediğini görebiliriz. Bunu oyuna dönüştürebilsek, otistik bireyin oyun sayesinde koşmaya başladığını görebiliriz. Oyuna dönüştürmek alternatif aramak için iyi bir yöntem olabilir. Oyuna dönüştürmeye çalışırken, 'koşma' eyleminin zaten içinde bulunduğu bir oyun bulmayı deneyebiliriz. 'Ebeleme', 'yakalama' gibi oyunlar içinde doğal olarak koşmayı barındırır. Topla oynanan oyunlar da genelde içinde koşmayı barındırır. Çalıştığımız bireyin gelişimsel seviyesine göre alternatif oyunlar üretebilir veya bilinen oyunları da kullanabiliriz. Böylece 'farklı gelişen' biriyle çalışmak için alternatif bir yol bulmuş oluruz ve farklı bir yol ile (oyun) koşma potansiyelini harekete geçiririz. Durumun 'farklı gelişim' denerek tanımlanması, bize bu bireylere ulaşmak için farklı yollar bulmamız, yaratmamız konusunda da ipucu vermiş oluyor. Oyunun bu bağlamda kullanımı ise spontane olmayı ve yaratıcılığa açık bir halde çalışmayı gerektirmektedir. Otistik bir dünya ile karşılaştığımızda spontane ve yaratıcı olabilmenin çok değerli ve geliştirici olduğunu çok daha net bir şekilde anlıyoruz. Otistik bireylerin kendilerine has davranışları ve iç dünyaları bize farklı ve anlaşılması güç geldiğinde, başvurabileceğimiz yöntemlerin hepsinin altını mutlaka spontane ve yaratıcı olabilmek çizecektir.

Çalışırken gelişimsel çizgiyi izlememiz; fiziksel gelişim ve ruhsal gelişim arasındaki ilişkiyi sürekli takip etmemiz gerekir. Özellikle farklı gelişen bir birey ile çalışırken bu ilişkiyi izlemek son derece önemlidir. Çalışmalarımızda, fiziksel alanı ruhsal alandan yola çıkarak ele almaktayız. Farklı gelişenler ile yapılan herhangi bir çalışmada içsel-psikolojik gelişim alanını yok saymak veya bu alanın farkında olmamak son derece yıkıcı sonuçlar doğurabilir. Ruhsal alanı yok sayarak farklı gelişen bireyi bir şeyler yapmaya zorladığımızda, bireyin fiziksel aktiviteleri yapıyormuş gibi durduğunu, aslında bu aktivitelerden bir fayda sağlamadıklarını, aksine ruhsal olarak zorlanabildiklerini görüyoruz. Ruhsal alanı da göz önünde bulundurduğumuzda ise yaptığımız her müdahalenin ve çalışmanın olumlu psikolojik çıktıları olduğunu deneyimlemekteyiz. Bu duruma verilebilecek en güzel örnek farklı gelişen bireyin ruhsal durumunun çok anlaşılabilir gibi görünür olduğu durumlar olabilir. Farklı gelişen birey çalışmada daha önce hiç olmayan bir şekilde hareketli, öfkeli veya içine kapanık olabilir. Bu durumu fark edemezsek yapacağımız şeye bu bireyi zorlamamız onun ruhsal durumunu göz ardı etme sonucunu doğurabilir. Böyle bir durumun farklı gelişen bireyi daha çok içinden

çıkılmaz bir ruhsal duruma sürükleyeceği aşıkârdır. O gün için planlanan çalışmanın esnekliği ve spontane bir şekilde yeni bir duruma adapte edilebilme kapasitesi, farklı gelişen bireyin farklı ruh hallerini kapsayabilme kapasitesini arttırıp çalışmayı çok daha işlevsel hale getirecektir. Ruhsal alanı asla göz önünde bulundurmaktan vazgeçmememiz gerektiği, düzenlediğimiz fiziksel aktivitelerin ruhsal alanla uyum içinde şekillenmesi gerektiği bilgisini zihnimizde çalışma öncesi, çalışma sırasında ve çalışma boyunca taşımamız gerekmektedir.

Bu doğrultuda değinilmesi gereken diğer bir konu ise beden sınırları ve ruhsal (psikolojik) sınırlardır. Otistik bir bireyin kendi bedenini algılamasının diğer insanlardan çok farklı olduğuna değinmiştim. Vurgulamak istediğim şey ise her ne kadar beden algılarımız farklı olsa da bu dünyada sahip olduğumuz fiziksel yer bakımından 'beden' bütün canlılar ile paylaştığımız bir ortaklıktır. Otistik bir birey ile çalışırken bu ortaklıktan yola çıkabilirsek varoluşsal olarak ayağımızı çok sağlam bir yere basmış oluruz. Bu sayede gelişim için güvenli bir yol açma ihtimali de artmış olur. Buna verilebilecek çok basit ve güzel bir örnek; çalışmalarda sözle tekrar eden komutlar vermek yerine, bazen yapmak istediğimiz aktiviteye bizim yaparak başlamamızdır. Y yapmak istediğimiz aktiviteyi bedenimizle yapıyor olmak farklı gelişen bireye görsel bir malzeme sunarak ve standartlaşmış eğitici-öğrenci hiyerarşisinden çıkarak aynı aktiviteyi bedenleriyle yapan iki insan görünümü veriyor olmamız demektir.

Farklılıklar üzerinden bir ortaklık kurarak otistik bireye kendi bedenini tanıması ve beden sınırlarını oluşturabilmesinde destek sağlama yolu açılır. Beden sınırlarını oluşturabilmenin ve bu sınırlara dair kavrayış geliştirebilmenin farklı gelişen birey için ruhsal sınırları anlamaya dair de bir fırsat yaratabileceğini düşünmekteyim. Beden duruşunu düzeltmeye çalıştığımız çalışmalar (postür egzersizleri) beden sınırlarını algılamak için yararlı olabilir. Bunlar için örnek vermek gerekirse; esneme(streching) hareketlerine çalışmada geniş bir yer ayırmak ve bu hareketleri farklı gelişen bireyin disiplinli bir şekilde yapmasını sağlamak, bu bireylerin vücut duruşlarını düzeltmek ve kaslarını rahatlatmak gibi fiziksel faydalar sağlarken bir yandan da esneme sırasında yapılan hareketler ve vücutlarının aldığı farklı şekiller onlara bedenlerini daha yakından tanıma fırsatı sunacaktır. Bu bilginin ışığında fiziksel olarak yapılan çalışmaların hepsinin ana hedeflerinden birinin bedeni tanımaya yönelik olmasının çok önemli olduğuna kanaat getirebiliriz.

Bahsetmek istediğim başka önemli bir konu ise farklı gelişen bireylerin beslenme alışkanlıkları. Hayatlarında farklı gelişen bireyler ile temas eden her insan bu bireylerin beslenme alışkanlıklarıyla ilgili sorunlar ve farklılıklar gözlemlemiştir. Daha önce bahsettiğim ruhsal alan meselesini burada da gündeme getirip, altını çizeceğim. Çok kilolu olan farklı gelişen bir bireyi ele alalım. Bu bireye kilo verdirmek adına ruhsal alanı dikkate almadan yapılan müdahalelerin bu bireyi kriz durumuna götürdüğünü bilmekteyiz. Vücuda alınan her besinin o birey için sembolik anlamı olabileceğini de hatırlamalıyız. Yapılan değişiklikler bu bilgiler göz önüne alınarak yapıldığında çok daha kolay geçişler olduğu görülmektedir. Bu bireylerin genellikle karbonhidrat, glüten ve şeker ağırlıklı beslendiklerini görmekteyiz. Doğal olarak bunu daha sağlıklı besin alımına çevirmeyi isteriz. Bunu denerken, özellikle belli bir besini daha çok tüketmenin o birey için özel anlamını keşfetmeye çalışabiliriz. Böylece onu mahrum kalmış hissettiren, dolayısıyla ona acı veren bir düzenlemeden kaçınabiliriz.

Yaptığımız bütün çalışmaları veya spor aktivitelerini, özellikle bu bireyler ile çalışırken, oturtmamız gereken bir zemin var. Bu 'ilişkisel' zemindir. Bu ilişkisel zemini nasıl oluşturacağımız ise yapacağımız aktivitelerden alacağımız sonuçları fazlaca etkilemektedir. İlişkisel zeminin ilk olarak farklı gelişen bireyin farklılığını çalışmaya yıkıcı olmayacak bir şekilde taşıyabilmesine olanak vermesi gerekir. Farklı gelişen bireyin psikolojik durumunun çalışmada nasıl ele alındığı, farklı gelişen bireyin çalışmaya gösterdiği uyumu arttırıcı veya azaltıcı etkiye sahip olabilir. Böylece çalışmaların faydası veya zararı daha net ortaya çıkabilir. Genel olarak 'samimi, kapsayan ve yaratıcılığa açık' bir ilişki zemini oluşturmak için çabalamalıyız.

Burada bahsettiklerimi Aura Psikoterapi, Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi'nin Otistikler Derneği için yürüttüğü Alternatif Gelişim Projesi'ndeki çalışmalarımın; farklı gelişen bireyler ile yaptığım bireysel çalışmaları spor ve psikoloji bilgimi harmanlayarak öğrendiğimi belirtmek isterim. Fiziksel aktivite ve gelişim ile ilgili çalışmaların önemli noktalarını çalışmacının ve katılımcının ilişki zemininde durduğu, bedeni tanımayı ve sınırları kavramayı öncelik olarak hedefleyen, çalışılan insanın serbestçe hareket edebilmesine olanak tanıyan, fiziksel gelişimine destek olma çabası diye özetleyebilirim. İlerlemenin yavaş olacağı, farklı gelişen bireyin ruhsal dünyasındaki dinamiklerin değişmesinin hiç de kolay olmadığını akılda tutmak gerekir. Bu bireylerin var olmaya dair kaygılarının hiç de azımsanmayacak bir seviyede bilinçli olduğunu hatırlarsak bu kaygıyı şiddetlendirmeden çalışmamız gerektiğini de daha kolay kabul edebiliriz.

Türkiye’de Eyleme Geçmek: Otizm Eylem Planı

Konferans

Nail Yurdusev

Otizm Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU OLAN BİREYLERE YÖNELİK ULUSAL EYLEM PLANI (2016-2019)

Otizm Eylem Planı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasını, Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Sözleşmesini, engelliler hakkındaki kanunları, yönetmelikleri ve genelgeleri dayanak olarak görmektedir.

Otizm Spektrum Bozukluğu olan bireylerin hizmetlerden diğer bireylerle eşit olarak yararlanmasını sağlamak ve bağımsız biçimde toplumsal yaşamın her alanına katılımlarını kolaylaştırmak amacıyla planda 6 öncelikli alan belirlenmiştir.

1. Farkındalık Çalışmaları ve Kurumlar Arası İşbirliği,
2. Erken Tanı, Tedavi ve Müdahale Zincirinin Kurulması,
3. Ailelere Yönelik Hizmetlerin Geliştirilmesi,
4. Eğitsel Değerlendirme, Özel Eğitim, Destek Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi,
5. İstihdam Süreçleri ve Çalışma Hayatı,
6. Sosyal Hizmet, Sosyal Yardım ve Toplumsal Yaşama Katılım.

(Eksen A) Farkındalık Çalışmaları ve Kurumlar Arası İşbirliği

Toplumun tüm kesimlerinin OSB konusunda farkındalık düzeyinin artırılması ile OSB olan bireylere yönelik sağlık, eğitim ve destek hizmetlerinin sürekliliğinin sağlanması için kurumlar arası işbirliğinin güçlendirilmesi.

Toplumun farkındalığı neden önemli?

Otizmi ve gereklerini toplumun bilmesi halinde desteği ve hoşgörüsü olacaktır. Otizm, zorluklarla dolu bir durum olsa da doğru yöntemlerle umut daima vardır.

(Eksen B) Erken Tanı, Tedavi ve Müdahale Zincirinin Kurulması

Türkiye genelinde OSB’nin, erken tanı amaçlı değerlendirme ve kesin tanı sürecinin kaliteli, hızlı ve yaygın şekilde sağlanması ile izleme ve destekleme programlarının oluşturulması.

Erken tanı neden önemli?

Çünkü erken teşhis edilen otizmlilerde başarı şansı artmaktadır. Beyin kalıtsal özelliklerin yanında çevresel etkenlere, yapılan etkinliklere bağlı gelişir. Bebekler ve küçük çocuklarla etkileşim onların beyin gelişiminde kalıcı etkiler bırakır.

HEDEFLenen HİZMETLER

Özellikle ilk kademe sağlık hizmeti veren personelin eğitilmesi,
Çocuk tarama ve takip programı geliştirilmesi,
Etkin mobil veya sabit çocuk izleme uygulamaları,
Tanı sonrası aileyi ikinci kademe sağlık personeline yönlendirme mekanizmasının kurulması,
Otizm tanı, tedavi ve araştırma merkezlerinin açılması.

(Eksen C) Ailelere Yönelik Hizmetlerin Geliştirilmesi

OSB'li çocuğu olan ailelerin bilgilendirilmesi, bilinçlendirilmesi, eğitilmesi ve yönlendirilmesi ile bu ailelere gerekli sosyal desteklerin sağlanması.

Aileye yönelik hizmetler neden önemli?

Erken ve etkili müdahalede ailenin bilgisi ve farkındalığı önemlidir. Anne ve babanın birlikteliği otizminin gelişim şansını artırır.

NELERİ KAPSIYOR?

Birinci kademede "Aile Destek Birimleri" kurulacak.
RAM'lar ve diğer özel eğitim kurumlarında aileye eğitsel rehberlik ve danışmanlık niteliği artacak.
Bakım, sosyal hizmet ve yardım konularında yönlendirme için ASPB İl Müdürlükleri ile Sosyal Hizmet Merkezleri bünyesinde yeni hizmet birimleri oluşacak.

(Eksen D) Eğitsel Değerlendirme, Özel Eğitim, Destek Eğitim ve Rehabilitasyon Hizmetlerinin Geliştirilmesi

Ayrımcılığa uğramadan öncelikli olarak bütünleştirilmiş ortamlarda eğitim görmelerinin sağlanması, eğitsel değerlendirilme, özel eğitim, meslekî eğitim, destek eğitim ve rehabilitasyon hizmetlerinin geliştirilmesi.

Eğitim Hizmetleri hangi açıdan geliştirilmeye ihtiyaç duyuyor?

Destek özel eğitim sürelerinin artışı,
Eğitimci sayısı ve niteliğinin artırılması,
Eğitim programları niteliğinin artırılması,
Eğitim çeşitliliği (Spor ve Kültürel beceri eğitimi),
Eğitim esnasında sınıf içi destek personeli.

NELERİ KAPSIYOR?

Gereksinimlere özgü yeni eğitim programları geliştirilecek.

MEB özel eğitim kurumlarının sayısı ve niteliği artırılacak.

Kaynaştırma, öğretmenlerine danışmanlık, sınıf içi ve dışı destek, gölge öğretmenlik.

Okul rehberlik servislerinin kapasitesinin arttırılması,

Otizm konusunda örgün eğitim kurumları ile RAM'ların insan kaynağı ve fiziki kapasitesi güçlendirilecektir.

Otizmlili çocukların eğitimini sağlamaya yönelik erken çocukluk dönemi eğitimcisi yetiştirilmesi,

Özel eğitim merkezlerinde sunulan eğitimin niteliği artırılacak ve etkin biçimde denetim sağlanacak.

Eğitim hizmetinde pozitif ayrımcılık uygulanacak, sınıf geçme ve genel değerlendirme sistemi düzenlenmesi,

GSSL kaynaştırma uygulaması sağlanacak, yetenek sınavları, otizmlilerin özelliklerine uygun hale getirilmesi,

Yüksek öğrenim görebilecek, sanat ve spor alanında yetenekli otizmlilerin kabulü ve eğitim süreçlerine ilişkin kendilerine uygun değerlendirme sistemlerinin geliştirilmesine yönelik yasal düzenlemeler yapılacaktır.

(EKSEN E) İstihdam Süreçleri ve Çalışma Hayatı

OSB olan bireylerin istihdamlarının sağlanması ve çalışma hayatı ile ilgili düzenlemelerin yapılması

Çalışma hayatı nasıl yürüyebilir?

Otizmlilere uygun meslek analizi gerekli.

İlgi alanına uygun yapılandırılmış iş yerinde ön staj,

İş koçluğu ve iş yerine uzman desteği,

İstihdam eden iş yerine vergi vb. indirim teşvikleri,

Artırılmış izin hakları ve işverene yönelik düzenlemeler.

NELERİ KAPSIYOR?

Otizmi olan bireylerin çalışabilecekleri korumalı iş yeri kurulması için işverenlere verilecek teknik desteğe ilişkin olarak ikincil mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır.

İŞKUR'un "İş ve Meslek Danışmanları"nın otizmlilerin iş bulmaları, mesleki uyumlarına katkı koymaları,

Öğrencilerin meslek seçimleri ve işverenlerin bilgilendirilmeleri konularında yardımcı olunmaları sağlanacaktır.

(Eksen F) Sosyal Hizmet, Sosyal Yardım ve Toplumsal Yaşama Katılım

Otizmi olan bireylerin ve ailelerinin; sosyal güvenlik, sosyal yardım ve sosyal hizmetlerden daha etkin biçimde yararlanmasının ve toplumsal yaşama tam katılımlarının sağlanması.

Zihnimizdeki sorular ve beklentilerimiz?

Bizden sonra çocuğumuza kim ve hangi şartlarda bakacak?
Zorunlu hallerde (hastane, cenaze vb.) çocuğa geçici bakım,
Ev işlerinde rutin yardım mekanizması,
Otizmli yakınlarının erken emekliliği,
Aile geliri dikkate alınmaksızın engelli maaşı uygulaması.

NELERİ KAPSIYOR?

Gündüzlü ve kısa süreli bakım ihtiyaçlarının ülke geneline yayılması,
Ev temizliği, günlük bakım, alışveriş, tamir konularında destek,
Evde bakım hizmeti veren kişilere eğitimler, hizmetin denetimi,
Otizmliye bakmakla yükümlü olan kişilerin erken emeklilikten yararlandırılması.

Eksikler

OEP “OSB’li bireylerin yaygınlığına ilişkin henüz yeterli bilimsel veri bulunmamaktadır.”
der ama istatistik çalışmasının yapılması için TÜİK’e atıfta bulunulmamış.

OSB’nin diğer engel gruplarından farklı ihtiyaçları olduğundan bahsedilmiş ama OSB’ye
özel kalıcı bakım merkezleri oluşturulacağı yok(ki aileler en çok “benden sonra ne
olacak? ” sorusuna cevap arıyor).

OSB’de eğitimin önemine hem giriş bölümünde hem de “Eksen D” bölümünde oldukça
geniş vurgu yapılmış ancak, özel eğitim sürelerinin artırılması ile ilgili bir vurgu yok.
Sağlık kurulu raporlarındaki çelişki yaratan durumların düzeltilmesine ve her konunun
tek bir raporla çözülmesine dair bir çalışmadan bahsedilmemiştir.

Otizmliilerin aileleri çocuklarının gelişiminde önemli yer tutan spor, müzik, resim,
seramik vb. çalışmalar adeta görmezden gelinmiş, oysa bu çalışmaların önemi artık
bilimsel çevrelerce kabul edilmiştir.

Tek yönlü beslenme problemleri, obezite, kabızlık vb. gibi OSB’li bireylerin sıklıkla
yaşadığı sağlık problemleri, genel sağlık ve acil yardım konularında nasıl bir destek ve
hangi desteklerin alınacağına dair bir ifadeye rastlanmamıştır.

ATÖLYE ÇALIŞMALARI

Atölye Çalışması I | Otizmde Erken Müdahale Kapsamında Anne ve Çocuğun Desteklenmesi

Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Psk. Elif N. Uzer
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Atölye Çalışması II | Eylemden Üretime

Uzm. Psk. Burak İsmannur
Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi

Nail Yurdusev
Seramik, Heykel ve Plastik Sanatlar Eğitmeni

Atölye Çalışması I

Otizmde Erken Müdahale Kapsamında Anne ve Çocuğun Desteklenmesi

Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar - Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı – Psk. Elif N. Uzer

Sosyal etkileşim ve iletişimde eksiklik, sözel ve sözel olmayan iletişimde bozukluk ile tekrarlayıcı, stereotipik hareketler, sınırlı ilgi ve aktivitelerle karakterize olan otizm söz konusu olduğunda, sosyoduygusal gelişimde ciddi gecikmeler görülür. Bu alandaki gerilik diğer alanlardaki gelişime engel olmaktadır.

Sosyo-duygusal gelişimdeki belirgin duraklama, annenin çocuğuyla kurduğu ilişkiyi olumsuz etkilemekte, anne-çocuk ilişkisi içinde bir kısır döngünün oluşmasına neden olabilmektedir. Gelişimsel aksamayla ilişkili olarak oluşan bu döngünün anlaşılması aile-içi etkileşimlerin daha sağlıklı hale getirilmesi açısından önemlidir.

Atölye çalışmasında sunulmuş olan sosyo-gelişimsel model açısından anne ve çocuğa ayrı alanların açılması, ilişkinin yeniden düzenlenmesi ve güçlendirilmesi açısından temel bir noktadadır. Bu atölye çalışmasında ayrıca çocuğun ve annenin yaşadıkları duygusal süreçlere ilişkin güçlüklerin farkedilmesi ve empatik ilişkinin geliştirilmesi amaçlanarak çalışılmıştır. Ailede, özellikle birincil ilişki nesnesi olan annede ortaya çıkabilen hayal kırıklığı ve umutsuzluk duygularının sanatla terapi teknikleriyle simgesel olarak ortaya çıkışı sağlanmıştır. Sanat yoluyla simgeleşen yaşantıların grup içinde çalışılması ve kuramsal bağlantılarının kurulmasına yer verilmiştir.

Atölye Çalışması II

Eylemden Üretime

Uzm. Psk. Burak İsmannur

Seramik, Heykel ve Plastik Sanatlar Eğitmeni Nail Yurdusev

Atölye çalışması iki kısımdan oluşmaktadır.

İlk bölüm:

Boş bir alana herhangi bir hedef gözetmeksizin serbest çizgiler çizilerek kağıt karalanır. Yapılan karalamanın içinden katılımcıların kendileriyle ilişkilendirecekleri belirgin figürler bulmaları istenir. Daha sonra makas yardımıyla figürler kağıttan çıkarılır. 3 kişilik gruplar oluşturularak kesilen figürler kişilerin isteği doğrultusunda kağıda yapıştırılır. Daha sonra üç kişi sözleşmeden ve herhangi bir iletişim yöntemi kullanmadan figürleri tamamlayacak resimler yaparlar. Resim tamamlandıktan sonra her bir katılımcı katkı koyduğu resmi yorumlar ve bir hikâye yazar. Daha sonra grup, hikâyeleri paylaşarak bir dramatizasyon sergiler.

İkinci bölüm:

Yapılan iki boyutlu çalışmanın kille heykeli yapılır. Çıkan ürünler üzerinden değerlendirmeler yapılır. Kişinin en baştan beri yaşadığı deneyim psikoloji eğitimi almış uzmanlar tarafından yönetilerek yönlendirilir. Malzeme ile olan ilişkisi, ürünüyle olan ilişkisi, memnuniyeti, yenilgileri.

Özgeçmişler

Alfabetik sırayla verilmiştir

Alican Kocabalkan

5 Temmuz 1988 Bakırköy İstanbul doğumlu. İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji bölümü mezunu. Yüksek lisansını İngiltere’de University of Surrey’de Sağlık Psikolojisi üzerine yaptı. Tezini ise Onkoloji’de çalışan hemşirelerin kötü haber verme deneyimleri üzerine yaptı ve Türkiye’ye döndükten sonra tezini yayınladı. 12 senesi profesyonel olmak üzere 22 senedir basketbol oynamakta. 2012 yılında C kategorisi basketbol antrenörlüğü sertifikası aldı. 2013 yılından beri Aura Psikoterapi merkezinde farklı gelişenlerle süpervizyon ile çalışmakta ve bireysel seanslarını yürütmekte, aynı zamanda Otistikler Derneği’nin gerçekleştirdiği projeler kapsamında Farklı Gelişen Bireylerle hareket ile çalışmakta.

Çimen Güldöker

2008 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji bölümünden mezun olan Çimen Güldöker, 2017 yılında yine İstanbul Bilgi Üniversitesi Klinik Psikoloji Çift ve Aile Terapisi yüksek lisansını “Fotoğraflarla Çocuklarda Şiddet Algısı” tezi ile tamamlamıştır. 2010-2011 yılları arasında Hollanda Yüksek Eğitim Enstitüsü (NIHA), Sardes ve International Child Development Initiatives (ICDI) tarafından yürütülen Erken Çocukluk Gelişimi Diploma Eğitimi’ni tamamlamış, 2012’de Avusturya Devlet Bursu ile KulturKontakt Austria bünyesindeki “Grand for Cultural Educators” programına dâhil olarak Viyana’da sanat ve eğitim çalışmaları yürütmüştür. Sanat terapileri, çift ve aile terapileri, kadın çalışmaları, toplumsal psikoloji, sivil toplum çalışmaları ve koruyucu ruh sağlığı çalışmaları ilgi alanlarıdır. 2008 yılından beri Aura Psikoterapi, Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi ve Otistikler Derneği ekibinde yer almaktadır. 2010 yılında kuruluşunda görev aldığı ElimSende Derneği’nin genel koordinatörüdür. Mesleki pratiğinde yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve eğitim kurumlarında gençler, kadınlar ve ailelere yönelik birçok ulusal ve uluslararası projede koordinatör, uygulayıcı ve katılımcı olarak yer almıştır. Hali hazırda Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi’nde terapist olarak yer almakta, Otistikler Derneği Denetim Kurulu üyeliği, Otistikler Derneği Projeler Komitesi Liderliği ve Nevin Eracar süpervizörlüğünde – AGP Aile destek grubu yürütücülüğü yapmaktadır. Bunlara ek olarak Yeni Yüzyıl Üniversitesi’nde Aile Terapileri dersi vermektedir.

Elena Iori

Klinik psikolog ve Biyosimetrik psikoterapist, beden odaklı bir yaklaşım. Gevşeme teknikleri uzmanı. Kendisi Reggio Emilia’dan(İtalya) 2009 yılından beri bağımsız çalışıyor, kendi şehrindeki Çocuk Nöropsikiyatrisiyle işbirliği içerisinde. 2014 yılından beri L’Indaco Atelier Onlus ile işbirliği içerisinde çalışıyor, engelli ve otizm sendromlu çocuklar ve gençler için dışavurumcu terapi atölyeleri organize ediyor. Gramigna’nın kurucu üye ve koordinatörü, bir sosyal teşvik derneği, sosyal entegrasyon projeleriyle ilişkili.

Elif N. Uzer

İstanbul Bilgi Üniversitesi Psikoloji bölümünden 2013 yılında mezun olan Elif Naz Uzer, eğitim hayatı boyunca ve sonrasında Yakacık Huzurevi, Maltepe Çocuk Tutukevi, Tarlabası Toplum Merkezi, Göztepe Eğitim Araştırma Hastanesi Psikiyatri Servisi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi (ÇOÇA), Türkiye Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG) ve Almanya’da Jürgen Klinsmann Agapedia Kinder Zentrum’da profesyonel ve gönüllü

çalışmalar sürdürmüştür. 2 yılı profesyonel olmak üzere 4 yıl boyunca tiyatro oyunculuğu ve eğitimliliği yapmıştır. 2015 yılında stajyer olarak başladığı

- Aura Psikoterapi, Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi'nde psikolog, staj programı asistanı,
- 2015 yılından bu yana gönüllüsü ve üyesi olduğı Otistikler Derneğı'nde Gönüllü Sorumlusu, süpervizyon eşliğinde yürütölen projelerde grup lideri, Etkinlik ve Organizasyon ile Arşiv Komiteleri sorumlusu olarak çalışmalarına devam etmektedir.

Latife Özgöleryüz

2012 yılında İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden mezun olan Latife Özgöleryüz üniversite eğitimi süresince gönüllü çalışmalarda bulunmuştur. Çocuk Esirgeme Kurumu ile İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin işbirliğinde yürütölen Minik Yürekler projesinde süpervizyon eşliğinde altı ay süreyle gönüllü çalışmıştır. 2011 yılında Cerrahpaşa Tıp Faköltesi Psikiyatri Kliniğı'nde staj yapmıştır. İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi'nde pilot okullarda çocuk hakları temalı kutu oyunlarının yaygınlaştırılmasında yer almıştır. Bununla birlikte okullarda öğretmenler ile velilere yönelik toplumsal cinsiyet ve çocuk hakları sunumları gerçekleştirmiştir. 2013-2014 yılları arasında Demokratik Okullara Doğru Projesi'nde aktif görev almıştır. Kanserli Çocuklara Umut Vakfı'nın aile evleri oluşumunda ailelere danışmanlık vermiştir. Cerrahpaşa Tıp Faköltesi Çocuk Onkoloji servisinde bulunan çocuklarla bire bir çalışmalar yapmıştır. 2014 yılından itibaren Aura Psikoterapi ve Sanatla Tedavi Merkezi ve Otistikler Derneğı ekibinde yer almaktadır. Alternatif Gelişim Projesi'nin psikososyal grup çalışmalarında grup liderliği yapmaktadır. Derneğın en önemli misyonu olan "Farklı Olanla Birlikte Yaşam" temalı sunumlar gerçekleştirmekte olup sağlık meslek lise ve yüksekökol öğrencilerine "Sağlık Sektöründe Farklı Gelişenle Temalar" başlıklı bir dizi sunumda yer almaktadır. Otistikler Derneğı yönetim kurulu üyesidir. Otistikler Derneğı Projeler Komitesinin asistanlığını yürütmektedir. Halen Sanatla Terapi ve Yaratıcılık Eğitimi öğrencisidir.

Nail Yurdusev

2003 yılında Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Güzel Sanatlar Faköltesi Seramik Tasarım bölümünü kazandı. Yüksek lisans eğitimine aynı üniversitede Uluslararası İlişkiler Orta Doğı Araştırmaları bölümünde halen devam etmektedir. Lisans bitirme tezini sanatın rehabilitasyondaki yeri ve uygulama alanları üzerine yapmıştır. Ceza evi süreci geçirmiş ve görme engelli gençlerle tezi için çeşitli çalışmalar içerisinde bulunmuştur. Otistikler Derneğının daveti üzerine İsveç -Stockholm'de gerçekleşen (2008) Engelli Eğitmeni Eğitimi Projesine katılmıştır. Bu projeye bağılı olarak 2012 yılına kadar dernekle birlikte saha çalışmaları yapmış, engelli sanat atölyeleri kurmuş, entegrasyon çalışmaları yürütmüştür. 2009 yılında Ekol Desen Atölyesini kurmuş aynı yıl Bandırma Kız Meslek Lisesi Sanat Tasarım Bölümü'nde ücretli öğretmenlik yapmaya başlamıştır. Eş zamanlı resim eğitmeni olarak Bandırma Halk Eğitim Merkezinde derslere girmiştir. 2012 yılında tiyatro ve drama unsurlarını da atölyeye dâhil ederek ismini Zeytin Sanat Atölyesi olarak değiştirmiştir. Drama unsurlarıyla desteklenen ve okulların müfredat kazanımlarıyla ilişkili yürüttüğü seramik-kil atölyeleri Edirne'de çalıştığı Öykü Sanat Merkezi bünyesinde devam etmektedir. 2013 yılında Adalet Bakanlığı Edirne F Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne bağılı olarak mahkûm ve tutuklulara yönelik resim ve kil atölye çalışmaları gerçekleştirmiştir. Edirne Halk Eğitim Merkezi'ne bağılı olarak Nisan 2014'ten bu yana engelli bireylerle resim ve kil ile uğraş terapileri gerçekleştirmektedir.

Nevin Eracar

1994-2001 yılları arasında T.C. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde Yrd. Doç. ünvanıyla öğretim üyesi olarak çalıştı. Yüksek Lisans tezleri yönetti. 1984-1989 yıllarında Mimar Sinan Üniversitesi öğretmenlik formasyon programında gelişim psikolojisi, öğrenme psikolojisi, öğretim ilke ve yöntemleri dersleri, 2010 yılında İstanbul Arel Üniversitesi Yüksek Lisans Programında klinik psikoloji dersleri verdi. 1998 Yılında uluslararası Psikodrama terapisti ve 2001 yılında Psikodrama Eğitimsi oldu. Halen; Yeni Yüzyıl Üniversitesi'nde Psikoloji Bölüm başkanlığı yapmakta, İstanbul Kültür Üniversitesi Psikoloji Bölümünde öğretim görevlisi olarak psikodrama dersleri vermekte, Federation of European Psychodrama Training Organisation'a bağlı Dr. A. Özbek Psikodrama Enstitüsü öğretim üyesi olarak psikodrama terapistleri ve yöneticilerinin yetiştirildiği grupları yönetmektedir. 1994 yılında otistiklerin topluma dâhil olabilmeleri amaçlı projeleri hayata geçirdiği otistikler kulübünü, 1996'da Otistikler Derneği'ni kurmuştur. Kurucu başkanı ve yönetim kurulu üyesi olduğu Otistikler Derneği çatısı altında bugün halen devam eden çok yönlü proje ve programlarda onlarca gönüllü uzman ve eğitimeciye danışmanlık/hocalık yapmaktadır. Türk Psikologlar Derneği, İstanbul Psikodrama ve Grup Terapileri Derneği, International Association For Group Psychotherapy (IAGP) üyelikleri yanı sıra International Psychoanalytic Association bağlantılı İstanbul Psikanaliz Eğitim Araştırma ve Geliştirme Derneği üyesidir. Aynı zamanda uluslararası sosyal girişimcilik ağı Ashoka'nın bir üyesidir. 'Çocuğunuz ve Siz', 'Öğrenmeyi Öğrenmek', 'Bir Otistikle Yaşamak', 'Biraz Yer Açar Mısınız', 'Normaller İçin Kitap: Otizm', 'Sözden Öte', 'Sanatla Terapi ve Yaratıcılık' kitaplarının yazarıdır.

Oğuz Burak İsmanur

2000 yılında gönüllü olarak çalışmaya başladığı Otistikler Derneği'nin 2015'ten bu yana yönetim kurulu üyeliğini sürdürmektedir. Derneğin önemli çalışmalarından biri olan Alternatif Gelişim Projesi koordinatörlüğünü yürütmekte, gönüllü ekibin eğitim ve süpervizyon çalışmalarında görev almaktadır. Dernekteki diğer çalışmalarını toplumda engellilik hakkında bilinç ve duyarlılık geliştirme amaçları doğrultusunda yoğunlaştırmıştır. Mesleki olarak psikolojik danışmanlık ve klinik psikoloji arka planı bulunan Burak İsmanur, Dr. Abdülkadir Özbek Psikodrama Enstitüsü'nde eğitici psikodramatist kadrosunda yer almaktadır. Profesyonel mesleki pratiğini Aura Psikoterapi Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi'nde psikoterapist olarak sürdürmektedir.

Püren Şenyuva

2013 yılında Işık Üniversitesi psikoloji bölümünden mezun oldu. 2009-2010 yılları arasında Tarlabası Toplum Merkezi'nin anasınıfı kısmında çalıştı. 2011-2012 yılları arasında Doç. Dr Robert William Booth'un yürüttüğü "Cognitive Bias Modification of Attention is Less Effective Under Working Memory Load" başlıklı araştırmada laboratuvar asistanlığı yaptı. 2012 yılında Profesör Doktor Gülden Güvenç'in yürüttüğü "Strengthening the psychological well-being of Teke Elementary School's students and their parents" başlıklı araştırmada saha asistanı olarak çalıştı. 2011 yılında stajyer olarak başladığı Otistikler Derneği ve Aura Psikoterapi Merkezi'ndeki çalışmalarına ekip üyesi olarak devam etmektedir.

Zeynep Maçkalı

Boğaziçi Üniversitesi Psikoloji Bölümü'nden mezun olan Zeynep Maçkalı daha sonra Okan Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı'nı tamamlamıştır. Ardından Hacettepe Üniversitesi Klinik Psikoloji Doktora Programı'nda doktora derecesini almıştır. Lisans eğitiminin ardından İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kadın ve Aile Sağlığı Merkezi'nde

psikolog olarak çalışmaya başlamıştır. Burada yetişkin, ocuk ve ergenlere bireysel psikolojik danışmanlık vermiştir. Daha sonra çeşitli yuvalarda psikolog olarak çalışmış, gözlem-değerlendirme ve aile danışmanlığı yapmıştır. 2009 yılından beri Aura Psikoterapi, Sanatla Tedavi ve Eğitim Merkezi'nde çalışmakta ayrıca Otistikler Derneği'nde çeşitli projelerde görev almaktadır. Klinik pratiğinde 10 yaş altı gelişimsel aksamaları ve davranışsal problemleri olan çocuklar ve yetişkinlerle çalışmaktadır. Klinik pratikte özellikle otistik erken belirtiler ve müdahalesi ilgi alanını oluşturmaktadır. Akademik çalışmalarına bipolar bozuklukta Bütüncül Bilişsel Model, psikolojik iyi oluş, psikolojik dayanıklılık ve yaratıcılık üzerine çalışmaya devam etmektedir. şu anda Arel Üniversitesi Klinik Psikoloji Yüksek Lisans Programı'nda ve İstanbul Aydın Üniversitesi Uygulamalı Psikoloji Yüksek Lisans Programı'nda dersler vermektedir.

OTİZM VE EYLEM

2 NİSAN 2017 PAZAR

Yer: Saint-Michel Fransız Lisesi
Abide-i Hürriyet Caddesi
No: 17 Şişli 34380 İstanbul

PROGRAM

09:30-10:00 Kayıt

10:00-10:20 Açılış Konuşması

Uzm. Psk. Burak İsmanur

Otitistikler Derneği Yönetim Kurulu Başkanı

10:20-11:15 Film Gösterimi ve Tartışma | 'Umudu Paylaşalım' (Marion Fontanille)

Moderatör: Uzm. Psk. Burak İsmanur

11:15-11:30 Ara

11:30-12:00 Konferans* | Otitistikler Derneği ve Gramigna-Associazione di Promozione İşbirliği

Uzm. Psk. Elena Iori

*Ardıl çeviri Uzm. Psk. Çimen Güldöker tarafından yapılacaktır.

12:00-13:00 Panel | Aile Desteğinde Eylemsel Yöntemler

Uzm. Psk. Çimen Güldöker

Aile Destek Grubu Üyelerinin Katılımıyla

Oturum Başkanı: Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar

13:00-14:15 Öğle Arası

14:15-14:30 Piyano Dinletisi

Ulaş Cumhuriyet Akça

(Müzisyen Cem Ergin eşliğinde)

14:30-16:15 Panel | Eylem ve Karşılaşmalar

Psikososyal Grup Çalışmaları - Psk. Latife Özgülyüz

OyaKamp - Psk. Elif Uzer

Mesleki Eğitim ve İstihdam Programı - Psk. Püren Şenyuva

Fiziksel Gelişim Programı - Uzm. Psk. Alican Kocabalkan

Oturum Başkanı: Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı

16:15-16:30 Ara

16:30-17:15 Konferans | Türkiye'de Eyleme Geçmek: Otizm Eylem Planı

Nail Yurdusev

Otizm Dernekleri Federasyonu Yönetim Kurulu Üyesi

Oturum Başkanı: Uzm. Psk. Çimen Güldöker

17:15-17:30 Kapanış ve Tartışma

17:30-19:00 Atölye Çalışmaları

Atölye Çalışması I | Otizmde Erken Müdahale Kapsamında Anne ve Çocuğun

Birlikte Desteklenmesi

Yrd. Doç. Dr. Nevin Eracar - Uzm. Psk. Zeynep Maçkalı - Psk. Elif Uzer

Atölye Çalışması II | Eylemden Üretime...

Uzm. Psk. Burak İsmanur - Seramik, Heykel ve Plastik Sanatlar Eğitmeni Nail Yurdusev

Otitistikler Derneği 25 yılı yaklaşan serüveninde toplumsal bilinçlenmeyi hep en öne koydu. Otizmin ele alınmasındaki eğitim ve tedavi yöntemleri ise mutlaka bilimsel olmalıydı.

Sanatı, oyunu ve eylemi içeren bilimsel çalışma yöntemlerinin otizmin ele alınmasında ne denli kritik rollere sahip olduğunu gün geçtikçe daha iyi anlıyoruz.

Anneler-babalar, kardeşler, eğitimciler, psikologlar, sanatçılar, girişimciler, gönüllüler, destekçiler, gençler, öğrenciler...

Sizleri 2 Nisan Dünya Otizm Farkındalık Günü'nde otizme yakından bakmaya, tartışmaya, sorgulamaya ve bilgiyi yeniden üretmeye davet ediyoruz.

Otitistikler Derneği

 OtitistiklerDerneği

 OtitistikDerneği

 otistiklerderneği

 info@otistiklerderneği.org.tr

Sempozyum ücretsizdir.
Katılım belgesi verilecektir.
Kayıt etkinlik günü yaptırılabilir.

facebook.com/OtistiklerDerneği

twitter.com/OtistikDerneği

instagram@otistiklerderneği

www.otistiklerderneği.org.tr

+90 212 252 75 05

Sıraselviler Cad. Kriton Palas Apt. No: 43 Kat:2 Beyoğlu, İstanbul